

Revelesen

Yesu ramhajoun Jon kin narimnar yamə mine tukripiuə

Nægkiarien kwakwə kape nəkwəkwə e Revelesen

?Pa rimirai nəkwəkwə e? Aposol Jon rimirai nəkwəkwə e. In piau Jemes, kini iriu ji Sepedi mir. Jon, in yermamə twelef kirik kape Yesu, kini Yesu rorkeikei pik in. Nəkwəkwə yamə minə e Jon rimirai, nhagriə e: Nəvsaoyen Huvə yame Jon rimirai, mine 1 Jon, mine 2 Jon, mine 3 Jon, mine Revelesen.

?Rimirai ramvən kimi nipa? In rimirai nəkwəkwə e ramvən kimi niməhuak seven yamə mine kasərer ye provins a Tarki, mamvən min kimi niməhuak minə fam.

?Narəyen rimnhawor pən iran mine ye nipig rimirai? Nipig a yame rimirai nəkwəkwə iran, gavman kape Rom ramni mimə narmamə tukasəkeikei masəhuak kimi yemehua kape gavman ramhen kin kughen kapəriə. Mərig nəməhuak minə khamə yermamə kirikianə əmə in yerpig əgkəp. Yermamə e in Yesu Kristo. In pisin əmə in Yermaru. Ror məkneikin, gavman kape Rom ramor ahas pən kimi nəməhuak minə. Jon in yamehua kirik ye niməhuak, kher-yerhav kin ruvən isok, apa kwaji tanə e kamni kimə Patmos mə tukramarə in pisin əmə. Aikin, Kughen rivəhsi-pən nəmrərhavyen kimin, mə tukrəm Yesu Kristo apa ye rao ye neai. Kini məm min narimnar yamə mine tukripiuə. Iriə e: Kughen tukrapita ye narowaginin yame narmamə mine Setan taksor iriə min. Kini Kughen tukrəkir narmamə m-fam ye Nipig Kwasig.

?Rimirai nəkwəkwə e tuk naha? In rimirai nəkwəkwə e mə tukror əpu mə Yesu Kristo in Yermaru, kini mhajoun kafan nəsaninin. Kini in rorkeikei mə tukrini-pən tuk nəməhuak minə mə taksərer tim tim tukmə nipig əutən ruə tuk əriə, kini pəh tukhapəh nisəhuakien kimi yemehua kape gavman kape Rom ramhen kin kughen kapəriə. Pəh nien mə tuktu, Setan tukror ahas pən kimi nəməhuak minə, mərig iriə tukasəkeikei masərer timtim. Kini Jon rorkeikei mə tukrivəh-si haktə nərigien kape nəməhuak minə mine narmamə e kasarə ye nipig əutən ai taktəkun. Nipig Yesu Kristo tukrirerig-pə min iran, kini In tukri-vəhsihaktə əriə.

Jon rimirikakun nəkwəkwə kafan

1 ¹Nəkwəkwə e, in ramhajoun narimnar yamə mine Yesu Kristo rimnor əpu. Narimnar minə e, Kughen rimivəh-sipən kimi Yesu, mimə In tukrhajoun kin kafan yorwok minə e narimnar yame pəh nien mə tuktu ruə. Kristo rimnher-pə kin kafan kirik agelo ruə, kini mhajoun narimnar minə e kin kafan yorwok Jon. ²Jon ramərer-ərhav tuk narimnar m-fam yame rimnəm, kini mirai əriə ye nəkwəkwə e. Narimnar minə a yame in rimnəm, in nəgkiarlen kape Kughen mine nini-ərhavyen kape Yesu Kristo. ³Nipig kape narimnar minə e ye nəkwəkwə e ramni-ərhav ruauə ipakə əgkəp. Ruauə ipakə, kini narmamə yamə mine kasəvhekin-ərhav nəgkiarlen mine e, yame Kughen ravəhsi-pə, tuksarə əfrakis ye nihuvəyen. Kini narmamə yamə mine kisərig mamhavəh yerkiria, masor, tuksarə əfrakis ye nihuvəyen.

Jon rimirai nəkwəkwə e ramvən kimi niməhuak seven

⁴Yo Jon, yakamher-pən kin nəkwəkwə e ramvən kimi niməhuak minə iriə m-fam seven apa provins a Tarki.

Pəh Kughen e yame rinamarə rerin, mamarə ai taktəkun, kini tukripiarə rerin min, In tukrautə-pre kin kafan nihuvəyen mine nəmərinuyen kimi əmia. Kini pəh nanmin minə e iriə seven^a yamə mine kasəmir kupən ye jea kape King, iriə min tuksor məkneikin irəmia. ⁵Kini Yesu Kristo min, in tukrautə-pre min məknakin kimi əmia. Kristo in ramərer-ərhav tuk nəfrakisien, kini In ai In rimnarə rerin mokupən ye nimhəyen^b, kini In ramarmaru ye king minə kape tanimtanə.^c

Pəh kisəgnəgin Yesu Kristo e, In rimnorkeikei ətawə, kini nitawin rimnaiyu mirisin-ta narpinien kape təvhagə hah kapətawə. ⁶In King kapətawə, kini rimnor ətawə kwənhauə ye narmaruyen kafan, kini mor ətawə kwənhauə pris minə kape Rimni Kughen, kasor wok kafan. !Pəh kisəgnəgin Kughen meinai kafan neihuəyen mine nəsaninien ramvən tuk Yesu Kristo infamien rirkək! !Pəh Kughen tukramarmaru rerin! Amen.

⁷!Səmrul! In ramrerig-pə min ye napuə.^d Kini narmamə m-fam tuksarha-pən misəm atuatak ye nimriria. Kini narmamə minə e kimishai nikao iran tuksəm min, kini narmamə minə e ye kwənərəus minə fam ye tanimtanə, rikiria tukrəmhə, misasək apomh pik tuk nar yame kimisəm.^e Tukraməkeikei mor məknakin. Amen.

⁸Yermaru Kughen rimini mimə, “Yo e leta ‘a’ mine ‘zed.’ Yo e yarə rerin, yakamarə ai taktəkun, kini jakpiarə rerin min. Kini Yo e, Nagheek Rehuə Pik.”

^a 1:4 Sek japta 4 raməvsao kin nanmin kape Kughen iriə seven. Tukmə ror nanmin iriə seven, nipran e “Kughen e nanmin kafan rhuvə rhuvə pik.” ^b 1:5 Kol 1:18; Sam 89:27

^c 1:5 Sam 89:27; Rev 17:14; 19:16 ^d 1:7 Dan 7:13 ^e 1:7 Sek 12:10

Jon rimmām Yesu ye rao ye neai

⁹Yo Jon, yo piaumiā kirik meinai kitawā m-fam kwānhauā kirikiana kitawā Yesu. Kini nīpig nāmhāyen ramuā tuk ātawā meinai Yesu ramarmaru irētawā, kitawā kamhavāh kwermitawā kirikiana, nārigien kapētawā rāpomh, kasōrer skai.

Kimnārēhu-pān yo ye kwaji tanā e Patmos, meinai yakamni-ārhav nāgkiarīen yame Kughen ravāhsi-pā, kini mamōrer-ārhav tuk Yesu. ¹⁰Nīpig kirik, ye nīpig kape Yermaru kapētawā^f, Nanmin kape Kughen rimikuar irak, kini yimnārig yermamā kirik rokran ehua ye nīmōtak, rikin rāmhen kin naiyuk, ¹¹mamni mīmā, “Rai-pān narimnar yamā mine nakamām ye nākwākwā kini mher-pān kin ye nīmāhuak minā e iriā m-fam seven. Pāh rivān apa Efesas, mine Smana, mine Pegamam, mine Tuatira, mine Sadis, mine Filadelfia, mine Laodisia.”

¹²Kini, yimnarar mā jakām-ru mā pa e ramāgkiar kimi yo. Marar, mām nar kirik kārēhu-pān laet iran, iriā fam seven. Kimnor kin gol. ¹³Kini ye kwerkwan ye nar minā a kārēhu-pān laet iran, yimnām yermamā kirik ramōrer, rāmhen kin Ji Yermamā^g. Ramarkaoh kin neipān kirik rāpomh meriaji tēpaage nihun. Rimivitārēkin nīmōgen kin kētūt yame kimnor kin gol. ¹⁴Kapān kapā mine nikwānen, kwhawān, rāmhen kin nīmri sipsip^h. Kini nīmrin mir kwāmhen kin nap ramāwhao. ¹⁵Nihun mir kwāmhen kin bras yame kivaan ye nap mā nāmtyēn tukrēta, kini kwasig ikin, kēspir mā tukrērir mihuvā. Rikin rehuā rāmhen kin tahik ehua kirik yame ramuh nāpāeg kwānharuāruā. ¹⁶In ravāh kāmhu seven ye kwermīn matuk. Kini nau yame resrā ye nikarin mir ramsi-pān ye nākwān.^j Yermamā a rakhak māmōsiā, rāmhen kin mīrh yerkwēiha.

¹⁷Nīpig yimnām kwān a, yimneiwaiyu mowhan yo ye nihun ikin rāmhen kin mā yimamhā.^k Mārig In rārao-pā mirap yo kin kwermīn matuk, mīmā, “Pāh niginien. Yo e, nīrikakunien mine infamien. ¹⁸Yo e yemā mragh.^l !Yimamhā mokupān mārig, ām-ru, yakamragh rerin! Kini yo yakamehuā ye nīmhāyen; yakirkun nāhitāyen ye kwānmhaan kape nīmhāyen. ¹⁹Ror mākneikin mā takamākeikei mirai naha nhagin yame naknām ruātārhav-pā e taktākun, mine yamā mine tukripitārhav. ²⁰Mārig jakhoprai-pre nīprai kāmhu minā iriā seven yame naknām yakavāh ye kwermīk matuk, mine nar kārēhu-pān laet iran, iriā seven, yame kimnor kin gol. Kāmhu minā e iriā seven, nīpran e, agelo minā kape nīmāhuak seven. Kini nar kārēhu-pān laet iran, iriā seven, yame kimnor kin gol, nīpran e, nīmāhuak minā iriā seven.”

^f 1:10 “Nīpig kape Yermaru” e Sande, nīpig Yesu rimimragh min ye nāmhāyen kafan. ^g 1:13 Dan 7:13 ^h 1:14 Dan 7:9 ⁱ 1:14 Esik 1:28 ^j 1:16 Hib 4:12; Jon 12:48 ^k 1:17 Dan 8:17; 10:15; Mat 17:6 ^l 1:18 Sam 42:2

Nægkiarien ramvən kimi nəməhuak minə apa Efesas

2 ¹Kini rimini-pə tuk yo mimə “Rai nəkwəkwə kirik rivən kimi agelo kape nīməhuak apa taon e Efesas, mini-pən mimə,

Yermamə yame ravəh kəmhau seven ye kwermīn matuk,^m mameriwək ye kwerkwan ye nar kamərəhu-pən laet iran,ⁿ iriə seven, yame kīmnor kin gol, kafan e nəgkiarien ramni mimə,

²“Nəmə Efesas, yakirkun kapəmiə norien minə. Yakirkun mə naksəmnhakw pik, nərigien kapəmiə rəpomh, naksarer tim tim. Yakirkun mə kimiə nakhani-əhu nəmə has minə. Kini narmamə tiksin aikin kamhani mə iriə aposol minə, mərig iriə khapəh nisəfrakisien, kini naksəkir əmhen əriə, masəm mə iriə nəmeikuə minə. ³Yakirkun mə nərigien kapəmiə rəpomh. Nahasien ravəh pawk əmiə, mərig nakasərer tim tim tuk nhagik, mhapəh nisəpouyen.

⁴Mərig nakasor nar kirik yame rapəh nəmhenien ye nimrik: Nakwəsəpəh norkeikeiyen kupən kapəmiə.^o ⁵Rikimiə tukraməsik norkeikeiyen yame nīmīsarə iran kupən. Sarar, masor nar yame nīmnasor kupən. Tukmə nakhapəh nisararien, jakurə, mīrəhsi-ta nar e kamərəhu-pən laet iran kapəmiə ye kwənmhaan yame ramərer ikin. ⁶Mərig nar kirikianə əmə e nakasor rhuvə: Naksəməkin norien has minə kape nukwao kape Nikolas^p, rəmhen əmə kin yame yo yakəməkin əriə.

⁷Yermamə yame nīmətirgin rarə, tukraməkeikei mərig huvə nəgkiarien yame Nanmīn kape Kughen ramni-pən tuk nīməhuak minə. Yermamə yame rapita ye narowaginien e, Yo jakeighaan kin in mə tukrən kwənkwaī nai yame ravəhsi-pən nīmraghien, yame rauruə ye nəsimien kape Kughen.”^q

Nægkiarien ramvən kimi nəməhuak minə apa Smana

⁸Kini In rimnəgkiar mamni-pə mimə, “Rai nəkwəkwə kirik rivən kimi agelo kape nīməhuak apa taon e Smana, mini-pən mimə,

Yermamə yame in nīrikakunien mine nərkinien, yame rimamhə mīmragh mīn,^r kafan e nəgkiarien ramni mimə,

⁹“Nəmə Smana, yakirkun mə naksarə ye nīpig əutən, kapəmiə nautə rīrkək. Mərig pəh nien mə kapəmiə nautə rīrkək əfrakis. !Kimiə, kapəmiə nautə rehuə pik əgkəp! Yakirkun mə narmamə tiksin kamhani hah əmiə, mamhani mīn mə iriə e narmamə yamə

^m 2:1 Rev 1:16 ⁿ 2:1 Rev 1:12-13 ^o 2:4 Jon 13:35; Jer 2:2-5 ^p 2:6 Nikolas in yhajoun eikuə kirik. Tukmə ror in ramhajoun mə narpinien rīrkək tuk təvhagə has; mimə “Pəh kisor əmə təvhagə has mamharpin.” ^q 2:7 Jen 2:9; 3:22-24; Rom 5:12,18; 6:23; Rev 22:2
^r 2:8 Rev 1:17-18

mine Kughen rimirpen-ta ərīə^s. Mərig nikam. Kapəriə nimə kape nofuginien, kape Setan əmə.^t ¹⁰ Takhapəh nhaginien kin nəmħəyen yame pəh nien mə tuktu tukrurə irəmiə. Yakamni-pre tuk əmiə, mə Setan tukrəhi-pən əmiə tiksın ye kalabus mə tukəm əpu-ru nhatətəyen kapəmiə. Kimiə taksarə ye nəmħəyen kape nīpig ten. Taksərer tīmtim miseriaji nīmħəyen kapəmiə. Kini jakvəhsi-pre kapəmiə nərokien, rəmhen kin yame kəvəvhao-pən kin nar kirik ye kapən kapə yermamə yame rinapita ye naiyuyen. Nərokien e in e nīmraghien rerin.

¹¹ Yermamə yame nīmətirgin rarə, tukraməkeikei mərig huvə nəgkiarien yame Nanmin kape Kughen ramni-pən tuk nīməhuak minə. Yermamə yame rapita ye narowaginien e, tukripəh nivənen marə ye nəkwai nap ehua.”^u

Nəgkiarien ramvən kimi nəməhuak minə apa Pegamam

¹² Kini In rīmənəgkiar mamni-pə tuk yo mīmə, “Rai nəkwəkwə kirik rīvən kimi agelo kape nīməhuak apa taon e Pegamam, mini-pən mīmə, Yermamə yame ramrəh nau yame resrə ye nīkarin mir, kafan e nəgkiarien ramni mīmə,”

¹³ “Nəmə Pegamam, yakirkun ikin nakasarə ikin. Taon a, Setan ramkwətə mamarmaru ikin.” Mərig kimiə naksarer tīm tīm tuk yo. Apa taon a, Setan ramarmaru ikin, kīmnhopni pawk kwən a Antipas, yame rīmnerer tīm tīm tuk nini-ərħavyen nhagik; mərig, kimiə nakhapəh nisəpəhyen nhatətəyen irak.

¹⁴ Mərig nakasor narimnar tiksın yamə mine rapəh nəmhenien ye nīmrik: Kimiə tiksın aikin a, nakamħakwasig kin nhajounien kape Balam kupən. Balam e, in rīmnor swatuk kimi King Balak mə in tukrivəhsi-pən vəh-sipən kimi nəmə Isrel, pəh iriə tuksor norien has, masən nəviginien yame kamor sakrefaes kin ramvən kimi nanmi kughen pisin minə, kini masor apnapig nar.^x ¹⁵ Kini ye norien kirikianə əmə min, kimiə tiksın naksəri-pən nhajounien kape nukwao kape Nikolas.^y ¹⁶ !Ror pən takasəkeikei misarar ye nərigien kapəmiə tuk təvhagə has kapəmiə! Tukmə nakhapəh nisararien, pəh nien mə tuktu, jakurə tuk əmiə, muh narmamə minə e, kini mərai ərīə kin nau yame resrə ye nīkarin mir.

¹⁷ Yermamə yame nīmətirgin rarə, tukraməkeikei mərig huvə nəgkiarien yame Nanmin kape Kughen ramni-pən tuk nīməhuak

^s 2:9 Gris ramni mə, “Iriə kamhani mə iriə kwənərəus kape Isrel, mərig nofuginien kapəriə kape Setan əmə.” ^t 2:9 Jon 8:33-47 ^u 2:11 Rev 20:11-15; 21:8 ^v 2:12 Rev 1:16 ^w 2:13 Mə taon e Pegamam, kasəhuak pik kimi kughen eikuə minə aikin. ^x 2:14 Stori kape Balam mine Balak raməmir ye Nam 22-24; 25:1-2; 31:16. ^y 2:15 Əm-ru footnote ye Rev 2:6.

minə. Yermamə yame rapita ye narowaginien e, yo jakwəhsi-pən nəviginien erkwaig e kamni kimə ‘mana’^z kimin. Kini jakwəhsi-pən min kapiet hawən kirik kimin, yame kirai pən nhag vi iran, kini yermamə yame rawəh, in pisin əmə tikrirkun nhagin.”

Nəgkiarien ramvən kimi nəməhuak minə apa Tuatira

¹⁸Kini In rimnəgkiarmamni-pə tuk yo mimə, “Rai nəkwəkwə kirik rivən kimi agelo kape niməhuak apa taon e Tuatira, mini-pən mimə,

Ji Kughen, nimrin mir kwəmhən kin nap raməwhao. Kini nihun mir kwərir mirahuvə rəmhən kin aean e bras yame kaməspir rərir.”^a Kini kafan e nəgkiarien ramni mimə,

¹⁹“Nəmə Tuatira, yakwirkun-ta norien kapəmiə. Yakirkun kapəmiə norkeikeiyen mine nhatətəyən, mine nasituyen ye narmamə. Kini yakirkun min mə nərigien kapəmiə rəpomh tuk narer-tim-timien. Yakirkun mə norien kapəmiə yamə mine nakasor taktəkun khahuvə rapita norien yamə mine nimnasor kupən.

²⁰Mərig nakasor nar kirik yamə rapəh nəmhənien ye nimrik: Kimiə nakhapəh nhani-əhuyen norien kape piraovin a yame ramhen kin piraovin kupən e Jesebel.^b In ramni mə in profet kirik, mərig kafan nhajounien ramkir oror kafak yorwok minə, kasor apnapig nar. Kini in mamhajoun əriə mə tuksən nəviginien yame kamor sakrefaes kin kimi nanmi kughen pisin minə. ²¹Yimiwhin pian a mə tukrarar ye kafan norien kape nikwasig-apnapigien kin narman, mərig in ramapəh. ²²Ror məkneikin mə taktəkun ai, jakwəhsi-pən nəmhəyən kimin ye bed kafan. Kini narmamə yamə mine kasor apnapig nar iriə min, tukmə khapəh nisararien ye norien kapəriə, jakwəhsi-pən nəmhəyən ehua kimi əriə, ²³mhopni min ji pian a minə. Ror pən niməhuak minə fam tukharkun mə Yo pisin əmə yakirkun nərigien minə kape narmamə, mine rikiriə. Kini jakərok əmiə rəri-pən əmə norien kapəmiə yame mine nakasor.”^c

²⁴Mərig taktəkun ai, jakəgkiar kimi əmiə nəmə Tuatira yamə mine nakhapəh nisəri-pənien nhajounien kape Jesebel, mhapəh nisərigien nəgkiarien e kamni kimə ‘Nəgkiarien pam kape Setan.’ To yakpəh nərəhu-pre-min-ien nar pam kirik irəmiə, mərig nar kirikianaə yakmə jakni-pre tuk əmiə: ²⁵Havəh tim tim nar yame nakwənhavəh ta, miseriaji nipig jakrerig-pre iran. ²⁶⁻²⁷Yermamə yame rapita ye narowaginien e, kini mamərer tim tim tuk norien nəkwəkwə, mamvən meriaji infamien, yo jakwəhsi-pən nehuəyən e kimin yame Rimik rimivəhsi-pə kimi Yo, mamni mimə,

^z 2:17 Jon 6:31-33,35,48,51 ^a 2:18 Dan 10:6; Rev 1:14-15 ^b 2:20 Nakəm pian a Jesebel ye 1 King 16:31 mine 2 King 9:22. ^c 2:23 Jer 17:10

‘In tukramarmaru ye tanə pisin pisin minə,
mamrəh kwətavhə yame kimnor kin aean, [ramhajoun mə
nagheen rehuə].

Kini in tukrakapir-pir narmamə ye tanimtanə, rəhmen əmə kin
yame aean ramakapir-pir tikikwipir kimnor kin kwənəjiəpik.’

(Sam 2:9)

²⁸ Kini Yo jakvəhsi-pən min kəmhau e fetukai kim in.^d

²⁹ Yermamə yame nimətirgin rarə, tukraməkeikei mərig huvə
nəgkiarien yame Nanmin kape Kughen ramni-pən tuk niməhuak minə.”

Nəgkiarien ramvən kimi nəməhuak minə apa Sadis

3 ¹ Kini In rimnəgkiar mamni-pə mimə, “Rai nəkwəkwə kirik rivən
kimi agelo kape niməhuak apa taon e Sadis, mini-pən mimə,
Yermamə yame ravəh nanmin kape Kughen, iriə seven,^e kini
mivəh min kəmhau iriə seven, kafan e nəgkiarien ramni mimə,
“Nəmə Sadis, yakirkun norien minə kapəmiə. Yakirkun mə kamni
kimə kimiə nakamhamragh, mərig nikam, kimiə nakwənhamhə-
ta. ² !Sarha-ra! Norien huvə yamə mine kimiə nimisor kupən, pəh
nien mə tuktu, kharkək fam. Mərig kimiə takasəkeikei misarkut
mə takhavəh-si haktə min norien kapəmiə misor pəh ruə miskai,
meinai yakpəh nəmien norien huvə kirik yame nimisor mhavən
misor infamien iran, yame ratuatuk ye nimri Kughen kafak. ³ Ror
məkneikin mə rikimiə tukraməsik nəgkiarien yame nimnhawəh
misərig apa kupən, misor nəkwan. Kini misarar ye nərigien kapəmiə.
Mərig, tukmə nakhapəh nisarhayen, jakurə tuk əmiə rəmhen kin
yame yəkrəh kirik raurə, nakseinein nipig yame jakurə tuk əmiə.

⁴ Mərig narmamə tiksın kimiə miriə apa Sadis khapəh nisorien
neipən kapəriə rəmkimik. Kisəmhən tuk niseriwəkien kimawə miriə,
neipən kapəriə rhawən əmə. ⁵ Yermamə yame rapita ye narowaginien
e, tukrivəhsi-pən neipən hawən. Kini Yo to yakpəh noriah-oriahyen
nhagin ye Nəkwəkwə kape Nimraghien. Kini yo jakni-ərhav nhagin
ye nimri Rimik mine kafan agelo minə, mə in e in kafak atuaturuk
yermamə.^f

⁶ Yermamə yame nimətirgin rarə, tukraməkeikei mərig huvə nəgkiarien
yame Nanmin kape Kughen ramni-pən tuk niməhuak minə.”

Nəgkiarien ramvən kimi nəməhuak minə apa Filadelfia

⁷ Kini In rimnəgkiar mamni-pə mimə, “Rai nəkwəkwə kirik rivən kimi
agelo kape niməhuak apa taon e Filadelfia, mini-pən mimə,

^d 2:28 Rev 22:16 ^e 3:1 Rev 1:16 ^f 3:5 Mat 10:32; Luk 12:8; Mak 8:38; Luk 9:26;

1 Jon 2:23

Yermamə yame In nəfrakisien mamərhakə, kafan e nəgkiarien. In ramrəh ki kape King Deved kupən.^g Tukmə rəhitə ye kwəruə, yermamə to rapəh nətapigien. Kini tukmə rətapig ye kwəruə kirik, yermamə to rapəh nəhitəyen.^h In mamni mīmə,

⁸“Nəmə Filadelfia, yakirkun norien minə kapəmiə. !Səmru! Yimnəhitə ye tapig kirik tuk əmiə, to yermamə kirik rapəh nətapigien. Yakirkun mə nəsaninien kapəmiə in rəkəskəh pawk, mərig kimia nakasor nəkwak, mhapəh nisəpəhyen Yo. ⁹!Səmru! Narmamə tiksini ye nofuginien kape Setan, iriə kamhani mhamə iriə narmamə yamə mine Kughen rimirpen-ta əriə.ⁱ Mərig, nikam. Iriə nəmeikuə minə. !Səmru! Jakor əriə kisənimkur ye nimrimia, mhani-ərhav mhamə Yo yakorkeikei əfrah əmiə.^j ¹⁰Kimia nimnharap-tərəkin tim tim nəgkiarien yame yakwəni-pre ta tuk əmiə mə nərigien kapəmiə tukrapomh tuk narer-tim-timien.^k Tuk nar e, jakamarha huvə tuk əmiə ye nipig kape nəmhəyen yame pəh nien mə tuktu tukrurə ye tanimtanə,^l mə tukəkir nhatətəyen kape narmamə yamə mine kisarə ye tanimtanə.

¹¹Pəh nien mə tuktu, yakurə. Haraptərəkin tim tim narimnar yamə mine nakwənhavəh ta, mə yermamə kirik tukripəh nivəhsita-yen kapəmiə nərokien yame nakwənhavəh ta.^m

¹²Yermamə yame rapita ye narowaginien e, yo jakor in rəmhen kin nai ehuə kirik yame ramhapəs Nimə Ehuə kape Kughen kafak. To ripəh nitərhavyen ye nimə a tuk nipig kirik. Kini jakrai-pən nhagik vi iran, mine nhag kafak Kughen, mine nhag taon kape kafak Kughen. Taon e, kamni kimə Jerusalem Vi, Kughen ramher-pə kin ramsi-pən apa ye neai, mameiwaiyu-pə.

¹³Yermamə yame nimətirgin rarə, tukraməkeikei mərig huvə nəgkiarien yame Nanmin kape Kughen ramni-pən tuk niməhuak minə.”

Nəgkiarien ramvən kimi nəməhuak minə apa Laodisia

¹⁴Kini In rimnəgkiar mamni-pə mīmə, “Rai nəkwəkwə kirik rivən kimi agelo kape niməhuak apa taon e Laodisia, mini-pən mīmə,

Yermamə yame kamni kimə ‘Amen,’ yame kirkun nətigətəyen iran mə tukrarer matuk tuk nini-ərhavyen əmə nəfrakisien,

^g 3:7 Nakəm-ru stori kape ki kape King Deved ye Aes 22:22. Ki kape King rəmhen kin nehuəyen kafan. ^h 3:7 Aes 22:22 ⁱ 3:9 Əm-ru footnote ye Rev. 2:9 ^j 3:9 Jon 8:44; Rev 2:9 ^k 3:10 Hib 12:1-3 ^l 3:10 Jon 17:15 ^m 3:11 Gris ramni mə “Haraptərəkin tim tim narimnar yamə mine nakwənhavəh ta, mə yermamə kirik tukripəh niwəhyen kapəmiə kəvəvhao.” Kəvəvhao e nərokien.

yame in nuknei narimnar m-fam yame Kughen rimnor," kafen e nægkiarien ramni mimə,

¹⁵ "Nəmə Laodisia, yakirkun norien minə kapəmiə. Yakirkun mə nimraghien kapəmiə rəmhen kin nu yame rəpiwən əmə. Rhuvə mə nhatətəyen kapəmiə tukripəh norien kiraru. ?Mə taksəpan, uə, taksokiei? ¹⁶ Mərig kimiə nakasərer əmə ye kwerkwān. Naksəpiwən əmə. Nakhapəh nisapan-pikien, mhapəh nisokiei-pikien. Ror pən, jakətəg əmiə ai taktəkun, ¹⁷ mərig in ai kimiə nakamhani mhamə, 'Eh, kapətawə nautə rehuə; yakhavəh mane ehuə; kapətawə nimraghien rhuvə pik, narimnar m-fam rarə, kini nar kirik rapəh nirkəkien tuk ətawə.' Mərig kimiə nakseinein mə nakwəsarə ta ye nahasien. Riki narmamə raməpou tuk əmiə. Kapəmiə nautə rirkək əgkəp. Nimrimia ripis. Nakasaiyu kopiə kopiə. ¹⁸ Ror pən, yakaməvhag kimi əmiə mimə takhauə tuk Yo mhavəh gol e yame rərir mihuvə,^o pəh kapəmiə nautə tukripsaah ye rao ye neai. Kini takhauə tuk Yo mhavəh neipən hawən tuk narkaohyen kin, mə takhapəh nisaurisien kin naiyu-kopiə-kopiə-yen. Kini takhauə min tuk Yo mhawəh meresin misəvit-pən ye nimrimia, mə nimrimia tukrəmtir, pəh naksəm huvə nar.

¹⁹ Narmamə minə m-fam yamə mine yakorkeikei pik əriə, yakəgkiar skai kimi əriə, kini mərip atuutuk əriə. Ror məkneikin mə taksarkut pik misarar ye norien has kapəmiə. ²⁰ !Sərig-ru! Yo yakamərer ye kwəruə, maməsik-əsik tapig. Tukmə yermamə kirik rərig rikik kini rəhitə ye tapig, jakvən imə, kin məvigin kimru min.

²¹ Yo yaknapita ta ye narowaginien, mivən kimru Rimik, maməkwətə ye jea kafen, mamarmaru. Kini ye norien kirikianə əmə, yermamə yame rapita ye narowaginien e, Yo jakeighaan kin in mə tukrəkwətə kimru min ye jea kafak, mamarmaru kimru min.

²² Yermamə yame nimətirgin rarə, tukraməkeikei mərig huvə nægkiarien yame Nanmin kape Kughen ramni-pən tuk niməhuak minə."

Kasəgnəgin Kughen ye rao ye neai

4 ¹ Kwasig ikin, yimiwaag haktə məm kwəruə kirik raməkwag apa ye neai. Kini yimnərig min yermamə yame rinaməgkiar kimi yo kupən. Raməgkiar min kimi yo, rikin rehuə rəmhen kin naiyuk, mimə "Hekimter, muə. Yakhajoun ik kin narimnar yamə mine tukripiuə." ² Məkneikin, nəsaninien kape Nanmin Rhakə rimnor kimi yo. Yakwaag kupən, məm King ramkwətə ye jea kafen, mamarmaru ye rao ye neai.^p

ⁿ 3:14 Jon 1:1-3; Kol 1:16; Rev 1:17 ^o 3:18 Job 23:10; Mal 3:2-3; 1 Pita 1:6-9

^p 4:2 Esik 1:26-28

³Kini yermamə yame ramkwətə aikin a, yakəm in rhuvə mərir, rəmhen kin kapier huvə mir kiraru nhagriū e jaspā mine kanilian. Kini mərai-mərai kirik rarkurao ye jea kafan, maməsia pik rəmhen kin kapier huvə e emeral. ⁴Kini jea tiksin aikin, iriə m-fam 24, kasarkurao ye jea ehua a kape King. Kini namehua tiksin, iriə m-fam 24, kasəkwətə-pən ye jea minə a; mhavəhsi-pən neipən hawən, misəvəvhao kin kəvəvhao kape nisaiyen, kimmor kin gol. ⁵Kini ikin a, jea kape king ramərer ikin, ramaroapig, nuvrig-uvrigien ramavən, kini karuəruə raməkwəmətei mamtərhav. Kini kupən ye jea laet iriə seven kamhauək. In a Nanmin kape Kughen, iriə seven. ⁶In a kupən ye jea kape king, nar kirik aikin rəmhen kin tahik, mərig rəmhen kin glas yame rərir maməsia.

Kini in a ye kwerkwan, nar miragh minə, kamni kimə “jerubim,” iriə kuas, kasarkurao ye jea ehua kape King. Nimriria ripsaah pik, mamswin-pən apnapig əmə ye niprairia mine nimeitairia. ⁷Yame kupən ikin, rəmhen kin laeon. Yame ror kiraru kin, rəmhen kin kau. Yame ror kisiser kin, kapən kapə rəmhen kin yermamə. Kini yame ror kuas kin, rəmhen kin kwəriə yame raviə. ⁸Nar miragh minə a kuas, təmə-əməririə sikis. Kini nimriria ramswin-pən apnapig əmə irəriə, mivən ye tikirkəviria. Nipig m-fam kasəni nipei, yenpig mine yeraan, mhapəh nhapəhyen, mamhani mhamə, “Kughen Yermaru, Nagheen Rehua Pik.

In ramərhakə, mamərhakə, mamərhakə pik.

In rinamarə rerin, mamarə ai taktəkun, tukripiarə rerin min.”⁹

⁹Kini nar miragh minə a, kamhani nəfrakisien ye nehuəyen kape Kughen, mamhavəhsi-pən nisaiyen kimin, mamhani vi vi King yame ramkwətə-pən ye jea, mamarmaru mamarə rerin, infamien rirkək. ¹⁰Iriə kamhani vi vi In, nəmehua minə, iriə m-fam 24, kasənimkur ye nihi yermamə a yame ramkwətə-pən ye jea, mamarmaru, mamarə rerin, infamien rirkək, masəgnəgin In. Kwəsəvəvhao kin kəvəvhao kape king, məkneikin, mharəhsi-ta, misərəhu kupən ye jea yame King ramkwətə ikin mamarmaru, mamhani mhamə,

¹¹ “Kapəməwə Yermaru Kughen,

Ik nakatuatuk məmhen əgkəp mə narmamə m-fam tuksəgnəgin əmə Ik, mhasiai əmə Ik, meinai Ik nimnor narimnar m-fam. Nagheem rehua pik.

Nimnəgkiar əmə mini mə narimnar m-fam tukhaswin, məkneikin kamhaswin əfrakis mamhamragh.”

Kwaji sipsip raməvi nəkwəkwə yame kimnarpəvin

5 ¹Məkneikin, yinnəm King ramkwətə-pən ye kafan jea, mivəh nəkwəkwə yame kimnarpəvin-arpəvin ye kwermīn matuk. Kimirai-

⁹ 4:8 Eks 3:14

pən nəgkiarien ye nikarin mir. Kivaan kandel raiyu, kivaan ətərəkin ye nəpəəg nimrin m-seven. ²Məkneikin yimnəm agelo əsanin kirik raməgkiar pik mamaiyoh mimə, “?Pa e in rəmhen matuatuk mə to rəvit-əpir-pir nehe kandel, məvi nəkwəkwə e?” ³Mərig yermamə kirik rirkək ye rao ye neai, uə tokrei tanə, uə ye kwənəmhaan kape nimhəyen, yame in ratuatuk mə to rəvi nəkwəkwə e məvheikin. ⁴Yermamə rirkək yame ratuatuk mə to rəvi nəkwəkwə məhueikin, yakasək pik tukun. ⁵Kini ai, yemehuə kirik rimini-pə tuk yo mimə, “Pəh nasəkien. Ɛm-ru, Kwən e kamni kimə, ‘Laeon kape kwənərəus kape Judah,’ in Nukne Deved,^s in rinapita ta ye narowaginien kafan. Kini in ratuatuk mə to rakapir nehe kandel seven, məvi nəkwəkwə a.”

⁶Məkneikin, yimnəm kwaji sipsip kirik ramərer ye kwerkwan ye jea kape King mine nar miragh kuas e, kamni kimə ‘jerubim,’ mine namasur minə iriə 24. Nakəm Kwaji Sipsip a nakməta mə kinhopni-ta. Kapan əpat seven, kini nimrin, iriə seven min, iriə a kasərer tuk nanmin kape Kughen iriə seven, yamə mine rimnher-pə kin əriə kamhavən ye tanimtanə. ⁷Kwaji Sipsip e, rīvən a ikin King ramkwəta-pən ye kafan jea ikin, mərəo-pən mirəhsi-ta nəkwəkwə ye kwermi King matuk. ⁸Mirəhsi-ta ta nəkwəkwə e, məkneikin, nar miragh minə, iriə kuas, kamni kimə ‘jerubim,’ mine namasur, iriə m-fam 24, kasənimkur ye nihi Kwaji Sipsip. Kimnhavəh gita^t kapəriə, mine besin kimnor kin gol, rukwar kin nar kirik yame ramənah, mapien huvə. Kini nar a ramənah mapien huvə in rəmhen kin nəhuakien kape narmamə kape Kughen minə.”

⁹Kini nar miragh minə kuas e, kamni kimə ‘jerubim,’ mine namasur minə iriə 24, kasəni nipei vi kirik mhamə,

“Ik nakatuatuk məmhen mə to nakvəh nəkwəkwə e,
məvit-əpir-pir nehe kandel yame kimivaan-ətərəkin kin.

Meinai kimishopni Ik, nitawim rimnaiyu,

Nakarpin nimraghien kin kape narmamə ye tanə m-fam, mine
kwənərəus m-fam, mine kantri m-fam, mine yamə mine
kamhani nəgkiarien m-fam.

¹⁰Kini nimnor əriə kwənhaue ye narmaruyen kafam, kini iriə kafam pris minə, kasor wok kape Kughen kapəməwə.

Iriə tuksarmaru ye tanimtanə.”

¹¹Kini yimiwaag-pən min məm, mərig riki agelo minə khapsaah khapsaah khapsaah, to kipəh nəhueikin-famien əriə. Kasərer misarkurao ye jea kape King mine nar miragh minə e, kamni kimə, ‘jerubim,’ mine nəmasur minə. ¹²Kasəni pik nipei kirik mamhani mhamə,

“Kwaji Sipsip yame kimnhopni, In ratuatuk məmhen mə tukhavəh-si haktə In, meinai In ravəh fam nəsaninien, mine nirkunien, mine nautə, mine nagheen. !Pəh khasiai In, misəgnəgin In!”

^r 5:5 Jen 49:9-10 ^s 5:5 Aes 11:1 ^t 5:8 Nəgkiarien kape nəmə Gris rapəh niniyen ‘gita,’ mamni əmə ‘hap.’ In nar kirik kamuh tuk nəniyen nipe, rəmhen kin gita. ^u 5:8 Sam 141:2

¹³ Məkneikin, yimnərig narimnar fam yame Kughen rimnor ye rao ye neai, mine ye tanimtanə, mine ye tame tahik, mine ye kwənmhaan kape nimhəyen, mine narimnar fam yame kamhaswin irəriə, iriə m-fam kamhani mhamə,

“Pəh nini-vi-vi-yen mine nisaiyen ramvən tuk King yame ramkwətə-pən ye jea, mine tuk Kwaji Sipsip, meinai In ravəh nikhakien mine narmaruyen.

!Pəh nini-vi-vi-yen mine nəsaninien ramvən tuk əriu, mivən, mivən, mivən, mipəh norien infamien!”

¹⁴ Məkneikin, nar miragh e, kamni kimə, ‘jerubim,’ iriə kuas, kamhani mhamə, “!Amen!” Kini nəmehuə minə kisənimkur ye nihun, misəgnəgin In.

**Kwaji sipsip rəvit-əpir-pir nehe kandel yame
kimivaan-ətərekin nəkwəkwə kin**

6 ¹ Kini yakəm Kwaji Sipsip a rəvit-əpir-pir nehe kandel yame rəkupən, yame kimivaan-ətərekin nəkwəkwə yame kimnarpəvin-ərpəvin kin. Məkneikin, nar miragh e kamni kimə, ‘jerubim,’ kirikiana irəriə rarar mokrən ehuə rəmhen kin karuəruə, mimə, “!Yuə-ru!” ² Yakwaag haktə məm hos kirik khawən. Yermamə yame ramkwətə ye hos ramrəh nəvhagə. Məkneikin kəvənhao-pən kin kəvənhao kirik kape king iran. In ramaiyu mamavən rəmhen kin yermamə yame rapita ye narowaginien, kini mamvən min mə tukrapita min.

³ Kini ai, Kwaji Sipsip a rəvit-əpir-pir nehe kandel yame kimivaan-ətərekin nəkwəkwə kin, yame ror kiraru kin, kini nar miragh e kamni kimə ‘jerubim,’ yame ror kiraru kin, rarar, mamni mimə, “!Yuə-ru!” ⁴ Məkneikin, hos kirik kəwhao raiyu muə. Yermamə yame ramkwətə ye hos, kivəhsi-pən nao kape narowaginien kimin. Kini Kughen rameighan-pən kin neihuəyen kimin mə tukrirəhsita nəmərinuyen ye tanimtanə. Nuhyen əjir ramavən ikin minə fam.

⁵ Kini ai, Kwaji Sipsip a rakapir nehe kandel yame kimivaan-ətərekin nəkwəkwə kin, yame ror kisisə kin, kini nar miragh e kamni kimə ‘jerubim,’ yame ror kisisə kin, rarar, mamni mimə, “!Yuə-ru!” Məkneikin, yimiwaag-pən məm hos kirik kapig. Yermamə yame ramkwətə iran ramrəh skel kirik kape nəkirien nəviginien. ⁶ Kini yimnərig riki yermamə kirik risi-pən ye kwerkwan ye nar miragh kuas e kamni kimə ‘jerubim.’ Mamni-pən tukun mimə, “!Yuvən! Kameighan kin ik kimə takor nikumhə kimi tanimtanə. Tukmə kisarakikin mane ehuə mhavəh nəviginien rikəskəh əmə.” Mərig takpəh noriahyen nuknei nai mir e kamni kimə ‘olif,’ mine ‘grep.’ ”

^v 6:6 Gris ramni mimə, “Nimri wit yame tukor bred kin kape nipig kirikiana əmə, nimrin rhaktə rəmhen kin mane yame kamərok tuk wok kape nipig kirikiana, kini raes yame tukən ye nipig kirikiana, nipig rhaktə rəmhen kin mane yame kamərok tuk wok kape nipig kirikiana.” Mərig nipran e, tuksarakikin mane ehuə mhavəh nəviginien rikəskəh əmə.

⁷Kini ai, Kwaji Sipsip a rəvit-əpīr-pīr nehe kandel yame kimivaan-ətərəkīn nəkwəkwa kin, yame ror kuas kin, kini nar miragh e kamni kimə ‘jerubim,’ yame ror kuas kin, rarar, mamni mimə, “!Yuə-ru!” ⁸Yakwaag-pən məm hos kirik kərato. Yermamə yame ramkwətə iran, nhagin e Nīmḥəyən. Iriū kwən kirik, nhagin e Kwənmḥaan kape Nīmḥəyən rikwasig kin in miravən. Kīrəvəḥ neihuəyən mə tukwəhapni narmamə kin nao, mwhopni əriə kin nikumhə, uə kin nar aparū minə, uə kin nəmhəyən. Kīrəvəḥ nehuəyən məknakin rəmhen kin nīpar nīmoptanə kirikianə, mirəpəḥ əmə nīpərin kisīsər.

⁹Kini ai, Kwaji Sipsip a rəvit-əpīr-pīr nehe kandel yame kimivaan-ətərəkīn nəkwəkwa kin, yame ror kirkirip kin, məkneikin yakwaag-pən ye nəpəəg tebol apa ye Nīmə Ehuə kape Kughen, məm narmamə yamə mine kimnhopni əriə tuk narer-timtimien tuk nini-ərḥavyen nəgkiarien kape Kughen. ¹⁰Iriə kasokrən apomh mamhani-pən tuk Kughen mhamə, “Ik nakamarmaru ye narimnar m-fam. Ik nakəmərḥakə; kini Ik nəfrakisien. ?Mərig, tuk nagheen mine kini Ik nakəkir narmamə ye tanimtanə, marpin tai nitawmawə?” ¹¹Kamhani məknakin, Kughen rīvəḥsi-pən neipən hawən kimi əriə m-fam, mini-pən tuk əriə mimə, “Takhawhin pi pom. Piaumiə minə mine kakə kapəmiə minə tiksīn kasor hanə kafak wok. Pəḥ kiseriəji tukhopni piəpiə min narmamə yamə mine kimivəḥ nihupin irəriə.”

¹²Kini ai, Kwaji Sipsip a rəvit-əpīr-pīr nehe kandel yame kimivaan-ətərəkīn nəkwəkwa kin, yame ror sikis kin, yakəm mig ehuə ramkiu. Mirḥ ripis rəpignap. Makuə rəwhao rəmhen kin nitə.^w ¹³Kəmhau minə kisəsaah-əsaah miseiwaiyu-pə ye nīmoptanə, rəmhen kin nai^x yame nīmətag ehuə rameitətag kin, kwənkwan yame rapkəḥ rəsaah. ¹⁴Kini neai rirkək, rəmhen kin yame kimarpəvin-arpəvin fam təvheitə.^y Kini tukwas minə mine tanə minə kisəta ye kwənmḥaan kapəriə minə.

¹⁵Kini king minə kape tanimtanə, mine narmaru minə, mine namasur minə kape mobael minə, mine narmamə yamə mine kapəriə nautə rehuə, mine narmamə yamə mine kamhəvəḥ nehuəyən, mine slef minə, mine narmamə apnapig minə, iriə m-fam khavən miserkwaig ye nəpəəg kapier ehuə, uə kasərer ətgin kapier minə ye nikar tukwas minə.^z ¹⁶Kini kisasək apomh-pən tuk tukwas minə mine kapier ehuə minə mhamə, “!Ṣsaah! Məkwətə-tərəkīn əmawə merkwaig kin əmawə ye nimri King e yame ramkwətə ye kafan jea, mine tuk niemḥaa kape Kwaji Sipsip.^a ¹⁷Meinai nīpig a ruauə yame Kughen mine Kwaji Sipsip tukravəḥsi-ərḥav-pə niemḥaa kapəriu. ?Kini pa nhagin rirkun narer-huvəyən?”^b

Kimirpen narmamə wan handred foti fo taosen mə kape Kughen

7 ¹Kini ai yakəm agelo kuas kasərer-pən ye nikarin kuas kape tanimtanə, mamharaptərəkīn nīmətag kuas ye nikarin kuas kape

^w 6:12 Joel 2:31; Wok 2:20 ^x 6:13 Jon ramni nai kirik kamni kimə ‘figtri.’

^y 6:14 Aes 34:4 ^z 6:15 Aes 2:10,19-22 ^a 6:16 Hos 10:8 ^b 6:17 Joel 2:11; Mal 3:2

tanimtanə, mə nimətag kirik tukripəh nher-herien nimoptanə mine tahik mine naiminai. ²Kimivəh-sipən nəsaninien kimi əriə tuk noriahyen nimoptanə mine tahik. Məkneikin yimnəm agelo kirik risi-pirə. In ravəh nar kirik yame Kughen Miragh ravəh mə tukror-pən nətətao kin ye kafan narmamə. Mokrən apomh kin agelo minə e kuas yamə mine kivəhsi-pən nəsaninien kimi əriə mə tuksorlah nimoptanə mine tahik, mimə, ³“Hapəh pi pom. Kwasig ikin taksorlah tahik mine naiminai mine tanimtanə, tuksərhəhu-pən nətətao kape Kughen ye nupanai narmamə kafan minə.”^c ⁴Kini yimivəh nihupin ye narmamə yamə mine kərəhu-pən nətətao kape Kughen irəriə: Iriə m-fam wan handred foti fo taosen. Iriə kwənərəus minə kape Isrel.

- ⁵ Ye kwənərəus kape Juda, kərəhu-pən nətətao kape Kughen ye narmamə twelef taosen. Ye kwənərəus kape Ruben, iriə twelef taosen. Ye kwənərəus kape Gad, iriə twelef taosen.
- ⁶ Ye kwənərəus kape Asere, iriə twelef taosen. Ye kwənərəus kape Naftali, iriə twelef taosen. Ye kwənərəus kape Manase, iriə twelef taosen.
- ⁷ Ye kwənərəus kape Simeon, iriə twelef taosen. Ye kwənərəus kape Livae, iriə twelef taosen. Ye kwənərəus kape Isakara, iriə twelef taosen.
- ⁸ Ye kwənərəus kape Sebulun, iriə twelef taosen. Ye kwənərəus kape Josef, iriə twelef taosen. Ye kwənərəus kape Benjamin, iriə twelef taosen.

Kwhen yame kasarkaoh kin neipən hawən

⁹Kini ai, yakwaag əkupən irak, məm kwhen ehua kirik, to kipəh nəvheikin-famien.^d Khasi-pən ye kantri minə fam, mine ye kwənərəus minə fam, mine ye nəgkiarien minə fam. Tikiriə ror pisin pisin. Kasərer kupən ye jea kape King, mine Kwaji Sipsip. Misarkaoh min kin neipən hawən. Kamhavəh kwermi nəmir. ¹⁰Misokrapomh mhani mhamə,

“Kughen kapətawə yame ramkwətə ye kafan jea mamarmaru, mine Kwaji Sipsip, iriu pisin əmə kravəh miragh ətawə.”

¹¹Agelo minə fam kasərer rao rao kin jea kape King mine nəmehua minə, mine nar miragh e kamni kimə ‘jerubim’ iriə kuas. Misənimkur kupən ye jea kape King, masəhuak kimi Kughen ¹²mhamə,

“!Amen! Kapətawə Kughen In rhuvə pik, makhak pik.

Nirkunien kafan rehuə. Nagheen rehuə. Nəsaninien kafan rehuə. Pəh kisəgnəgin In, mhasiai In, mhani vi vi In kape rerin. Amen.”

¹³Məkneikin yamehua kirik irəriə raiyoh-pə mimə, “?Narmamə minə e kasarkaoh kin neipən hawən, iriə ni-pa minə e? ?Khasi-pən hiə?”

^c 7:3 2 Kor 1:22; Efes 1:13 ^d 7:9 Jen 15:5

¹⁴Mərig əmə yəkmə, “Yemasur. Ik əmə nakirkun.”

Kini ramripin mini-pə mimə, “Narmamə minə e, kwəsəta ye nəmhəyen ehuə; misaikwas ye kapəriə neipən kin nitaw Kwaji Sipsip, ror neipən ramhawən. ¹⁵Ror pən,

Iriə kasərer ye nimri Kughen, yame ramkwətə mamarmaru.

Masəhuak kimin ye nəkwai Nimə Kafan yenpig mine yeraan.

Kini King e yame ramkwətə-pən ye jea mamarmaru, In tukrhotikəm-kəmin əriə ye nipig m-fam.

¹⁶Iriə, sweiwei tukripəh nuh-minien əriə.

Tukhapəh nisakwəkwə-minien.

Rukweiha tukripəh min nhenien əriə.

Nəpan-əpanien kape mirh tukripəh min nəsien əriə.

¹⁷Meinai Kwaji Sipsip yame ramkwətə ye kwerkwən ye jea kape King, In tukrarha tuk əriə rəmhen kin yermamə yame ramarha tuk sipsip.

In tukramkir əriə mamvən ye nimri nu miragh,^e kini Kughen tukrirai-ta fam nehe nimririrə.”

**Nəhuakien in rəmhen kin sakrefaes yame kivaan əru,
nehenap ramənah, mapien huvə, mamvən tuk Kughen**

8 ¹Mərig nipig Kwaji Sipsip a rəvit-əpir-pir nehe kandel yame kimivaan-ətəəkən nəkwəkwə kin, yame ror seven kin, nəgkiarinen rirkək ye rao ye neai kape nipig kwakwə, rəmhen kin haf aoa.^f ²Kini yakwaag-pən kin agelo yamə mine kasərer ye nimri Kughen, iriə seven, məm iriə kamharəh naiyuk. ³Kini agelo min kirik ramrəh besin kirik yame kimnor kin gol. Besin a, rukwar kin nar kirik yame ramənah, mapien huvə. Rirəh mivən marer kupən ye tebol ye nimə ehuə kape Kughen. Kivəhsi-pən narimnar ripsaah yame ror nəmiovin kimin mə tukrivəhsi-pən kimi Kughen, iriə nəhuakien kape narmamə kape Kughen minə, mivaan apa ye tebol yame kimnor kin gol, yame ramərer kupən ye jea kape King. ⁴Nəuwəh kape nəmiəv nar a, mine nəhuakien kape narmamə minə kape Kughen, yame agelo a rampik ye kwermin, kashaktə mamhavən tuk Kughen. ⁵Kini agelo a ramrəh besin a, mivəh nap ye tebol misiai-pən ye besin, mətəgətəg-pən ye tanimtanə. Məkneikin raroapig, karuəruə rarkwomətei, nuvrig-uvrigien rehuə, kini nimnimien ravən.^g

Naiyuk minə

⁶Məkneikin agelo seven kwəsərer matuk tuk nherien naiyuk. ⁷Kini yame rəkupən rimnher naiyuk. Məkneikin kamətəg-pən aes mine nap

^e 7:17 Sam 23:2; Aes 49:9-10; Jon 4:10; 7:37-38; Rev 22:1,17 ^f 8:1 Hab 2:20; Sef 1:7-8; Sek 2:13 ^g 8:5 Eks 19:16-18

mine nitə ye tokrei tanə. Rimuək məs nīpar tanə kirik, mīpəh min nīpərin kiraru, kini muək məs naiminai nīpərin kirikianə, mīpəh min nīpərin kiraru. Kini muək məs mənvhirik nīpərin kirikianə, mīpəh min nīpərin kiraru.

⁸Kini agelo yame ror kiraru kin rimnher naiyuk, kini kərəhu-pən ye tame tahik nar kirik rəmhen kin tukwas ehuə yame ramuək. Nīpar tahik kirikianə rimnor nitə kin, mīpəh min nīpərin kiraru. ⁹Rimnoriah nar miragh yamə mine kasarə ye tahik, nīpərin kirikianə, mīpəh min nīpərin kiraru. Moriah min rao minə ye tahik, nīpərin kirikianə, mīpəh min nīpərin kiraru.

¹⁰Kini agelo yame ror kisisər kin rimnher naiyuk, məkneikin kəmhau ehuə kirik rier ta, mamuək rəmhen kin kwensiə. Risi-faktə ye neai meiwaiyu məwhan muək-pən ye nu minə mine nimri nu minə nīpərin kirikianə, mīpəh min nīpərin kiraru. ¹¹Kəmhau a kamni kimə ‘Rəukəh Pīk.’ Rimnor nīpar nu rəukəh, mīpəh min nīpərin kiraru. Kini narmamə khapsaah yamə mine kimnhanim nu yame rəukəh, kimnhamhə.

¹²Kini agelo yame ror kuas kin rimnher naiyuk, nar kirik ruh mīrh mine makuə mine kəmhau minə, mor nīpar mīrh ripis, mīpəh min nīpərin kiraru kaoəsiə. Nīpar makuə ripis, mīpəh min nīpərin kiraru kaoəsiə. Nīpar kəmhau ripis, mīpəh min nīpərin kiraru kaoəsiə. Yeraan, rukweiha ramavən nīpərin kiraru, mīpəh min nīpərin kirikianə. Yenpīg, neai raməsiə nīpərin kiraru, mīpəh min nīpərin kirikianə.^h

¹³Məkneikin yimnarha-pən maməm kweriə ramivə ye napuə, mokrapomh mimə, “!Aweh! !Aweh! !Aweh! Agelo kisisər min tukrher naiyuk, mīrhor nahasien ramvən tuk narmamə ye tokrei tanə.”

9 ¹Kini agelo yame ror kirkirip kin rher naiyuk, məkneikin yakəm kəmhau risi-faktə ye neai meiwaiyu-pə ye tokrei tanə. Kimivəhsi-pən ki kirik kimin tuk nəhitəyen ye nəkwai nimir ehuə yame reiwaiyu pik. ²Nipig rimnəhitə ye nəpəəg a, nehenap ramənah rəmhen kin nehenap kape nap ehuə. Nehenap yame ramsi-pən tuk nəkwai nimir ruvrīg əpis mīrh mine napuə. ³Kini nar miragh khapsaah kisəmhen kin kəviraiyuk khasi-pən ye nehenap a, miseiwaiyu-pə. Kivəhsi-pən nəsaninien kimi əriə mə tukshai narmamə kin nipikovriə, raməmhə pik. ⁴Kini-pən tuk əriə kimə tukhapəh nisoriahyen mənvhirik mine naiminai mine nəsimien. Mərig tuksoriah əmə narmamə yamə mine nətətao kape Kughen rirkək ye nupanairiə. ⁵Kini kivəhsi-pən nəsaninien kimi əriə mə tuksəs narmamə masor nəmhəyen kimi əriə tuk makuə kirkirip. Mərig tukhapəh nishopniyen narmamə. Kini nəmhəyen yame iriə tuksərig rahah kin, in rapita pik yame wərawkⁱ ramhai əjir. ⁶Ye nipig minə

^h 8:12 Aes 13:10; Mak 13:24 ⁱ 9:5 Gris rapəh niniyen “wərawk” mərig ramni “skopion.” Nipikoīn raməs əjir, raməmhə pik.

a, narmamə tuksarkut mə tukhamhə miseinein. Misorkeikei pik mə tukhamhə, mərig to khapəh nhamhəyen.

⁷Yimnəm kəvraiyyuk eihuə minə a kisəmhen kin hos yamə mine kimisərer matuk tuk narowaginien. Iriə kimisəvəvhao kin nar kirik rəmhen kin kəvəvhao kape king yame kamor kin gol. Kini nimririə rəmhen kin nimri yermamə. ⁸Nikwəneriə rəpomh rəmhen kin nikwəne piraovin, kini kweruriə resrə rəmhen kin kweru laeon. ⁹Kimivitərekin nimagiria kin aean. Nipig khaivə, təmərməriə rarkərik rəmhen kin hos khapsaah yamə mine kamhavi kat mamhavən ye narowaginien. ¹⁰Nipikovriə raməs əjir raməmhə rapita pik yame wərawk ramhai əjir. Iriə kamhavəh nəsaninien ye nipikovriə kape makuə kirkirip tuk norien nəmhəyen kimi narmamə. ¹¹Kapəriə yamehuə in yermaru kape nəkwai nimir ehuə yame rewaiyu pik. Ye nəgkarien kape nəmə Isrel ramni mə nhagin e Abadon. Ye nəgkarien kape nəmə Gris ramni mə nhagin e Apolion.^j

¹²!Awəh! Nahasien kupən rinor infamien. Mərig, nahasien kiraru apaikin tukpirauə.

¹³Məkneikin agelo yame ror sikis kin ramher naiyuk. Kini yakərig riki yermamə risi-pən apa yerki kapən apət tebol yame kimnor kin gol, yame ramərer kupən ye nimri Kughen. ¹⁴Rini-pən tuk agelo a yame ramor sikis kin, yame ramrəh naiyuk, mimə, “Risn-ta agelo kuas yamə mine kimirkwəji əriə apa ye nu eihuə a Yufretes.” ¹⁵Ror məkneikin ririsin-ta agelo kuas a yamə mine kərəhu əriə apaikin mə tuksərer matuk tuk aoa atuatak e, mine nipig atuatak e, mine makuə atuatak e, mine newk atuatak e yame tukirisin əriə kamhavən mishopni narmamə ye tokrei tanə, nipərin kirikianə, mhapəh min nipərin kiraru.

¹⁶Kini yimivəh nihupin ye mobael minə kapəriə, yamə mine kisaiyu ye hos, kini iriə fam tu hundred milian. ¹⁷Kini yakəmrərhav min maməm min narmamə kasaiyu ye hos məkneikin: Kimivitərekin nimagiria kin aean yame rəwhao rəmhen kin nap, kini ror blu rəmhen kin napuə apig, kini rəokrə rəmhen kin nimar nai yame rimhiak-imhiak. Kini kapən kapə hos minə a rəmhen kin kapən kapə laeon. Nap, mine nehenap, mine təpis krhisi-pən ye nəkwairiə.

¹⁸Nahasien misir e - nap, mine nehenap mine təpis - krhisi-pən ye nəkwairiə mrhopni nipər narmamə ye tanimtanə, mipəh min nipərin kiraru. ¹⁹Kini nəsaninien kape hos minə e, ramsi-pən ye nəkwairiə mine nipikovriə. Nipikovriə rəmhen kin kapən kapə snek yame raməkwpah.

²⁰Mərig narmamə yamə mine nahasien misir e kirhipəh nirhopniyen əriə, khapəh nisararien ye nərigien kapəriə. Mhapəh nisəpəhyen nəhuakien kimi yarmhə minə mine nanmi kughen eikuə yamə mine

^j 9:11 Apolion, nipran e ramni mə, “Yakamoriah.”

kamivhirəkin kin gol, uə silva uə bras, uə kapier, uə nai. Narimnar minə a kisəru, nimriria ripis, niprairia rəpou. ²¹Kini narmamə minə a khapəh nisararien ye nərigien kapəria tuk nhopniyen narmamə mine norien nahawk, mine norien kleva, mine nor-apnapigien nar, mine nəkrəhyen.

Agelo yame ravəh nəkwəkwə kəskəh

10 ¹Kini ai yakəm agelo min kirik, nagheen rehuə, ramsi-pən ye neai. Ramvən ye napuə rəmhen kin mə kafan neipən. Kini mərəi-mərai rarkurao ye kapən kapə. Kini in rəkhak maməsia rəmhen kin mīrh. Kini nihun mir kwəmhen kin səpaag ehua mir yamə mir kirauək. ²Kini in ravəh nəkwəkwə kəskəh ye kwermin matuk yame kimnəvi. In rərip nihun matuk ye tahik, mərip nihun mawor ye nimoptanə. ³Kini mokrən apomh. Rikin rəmhen kin riki laeon. In rokrən apomh, karuəruə rhorpin m-seven. ⁴Karuəruə rhorpin m-seven, yakmə jakrai-pən ye nəkwəkwə a, mərig yakərig riki yermamə kirik risi-faktə ye neai mimə, “Erkwaig kin nəgkiarien e yame karuəruə ramni, mipəh nīrai-pən-ien ye nəkwəkwə.”

⁵Kini ai agelo a yame yimnəm kupən ramərer-pən ye tahik mine nimoptanə mivəhsi-haktə kwermin matuk ye neai, ⁶mivəh kwəsə ye nhag yarə rerin, yame rimnor neai mine nimoptanə mine tahik mine narimnar fam. Kini mimə, “Kughen tukripəh niwhin-minien. ⁷Mərig nipig agelo yame ror seven kin tukrher naiyuk, kini nərig-məniwəniyen kape Kughen tukruə mor nəfrakisien kin ai taktəkun. In tukritərhav rəmhen əmə kin yame rimini ta kupən kimi kafan yorwok minə, iriə a kafan profet minə.”

⁸Kini ai yakərig riki yermamə kirik ramsi-pən ye neai mimə, “Yuvən, mīrəh nəkwəkwə yame kimnəvi ye kwermi agelo matuk yame ramərer-pən ye tahik mine nimoptanə.”

⁹Məkneikin, yimavən maiyoh agelo mə tukrivəhsi-pə nəkwəkwə kəskəh a kimi yo. Kini rimə, “Vəh mən. Nar a tukroriah tipim. Mərig tukmə nakən, mərig rheikən rəmhen kin sukapak.” ¹⁰Məkneikin yimavən mivəh nəkwəkwə kəskəh ai ye kwermi agelo, mən, mərig rheikən rəmhen kin sukapak. Yimnən, mətgai, roriah tipik. ¹¹Kini kini-pə tuk yo kimə, “Ik takaməkeikei mini-ərhav narimnar minə e yamə tukritərhav-pə tuk nəmə tanə pisin pisin minə, mine yermaru minə, mine narmamə yamə mine tikiriə ror pisin pisin, mine narmamə yamə mine nəgkiarien kapəria ror pisin pisin.”

Yemə mir yame kimawarer tuk Yesu

11 ¹Kini ai kivəhsi-pə nipər nuwig kirik kimi yo, kini kimə, “Yuvən, mivəh napomhien kape Nimə kape Kughen mine tebol. Məvheikin min narmamə yamə mine kasəhuak aikin. ²Mərig takpəh nivəhyen napomhien kape kwənmhaan e iruə, meinai kwənmhaan a kivəhsi-pən kimi

nəmā iruā. Iriā tüksəviəsis-əviəsis Taon Rhakə mhavən mhavəh makuə foti tu. ³Kini yakvəhsi-pən nəsaninien kimi kafak yermamə mir yamə mir e kawarer-ərhav tuk yo. Tukravəhsi-pən neipən has yame ror nīm̄tət mə iriu kwərig rahah, mawərer-ərhav tuk nini-ərhavyen kafak nəgkiarien kape makuə foti tu.”^k ⁴Iriu e, nuknei nai mir e olif, mine nar mir e kamərəhu-pən laet irəriu yame kawarer kupən kin Yermaru kape tanimtanə.^l ⁵Kini tukmā yermamə kirik rimā tukroriah əriu, nap tukrisi-pən ye nəkwairiu, mās in məkweru. Tukwhopni-hopni fam narmamə yamə mine khamə tüksoriah əriu. ⁶Kini kwərə mir e, tukmā kirani-ərhav nəgkiarien kape Kughen, marivəh nəsaninien tuk nətapigien kin napuə mə nəhig tukripəh nipien. Mirarkun nukreikinien nīmri nu ruə nitə, kini mirarkun nuhyen narmamə ye tanimtanə kin naha nhagin nahasien yame kaworkeikei mə tukawor.

⁷Kini tukrani-ərhav fam nəgkiarien kapəriu, məkneikin, nar miragh yame ramarə ye nəkwai nimir ehuə yame reiwaiyu pik tukrhaktə muh əriu, mapita əriu mhopni əriu. ⁸Niprairiu tukraməmir ye swatuk ye taon ehuə e kimnəsik-pən Yermaru kapəriu ye nai kamarkwao kin. Ikin aikin a, kamni nəgkiarien ukreikin kirik kimə nhagin e Sodom, uə Ijip. ⁹Kini narmamə yamə mine tikiriə ror pisin pisin, mine kwənərəus pisin pisin minə, mine narmamə yamə mine kamhani nəgkiarien pisin pisin, mine narmamə ye kantri minə fam tukhauə misarha əterik ye niprairiu, mhapəh niseighanien kin mə tuknim əriu mhavəh nipig piəpiə kisisər mine nipər̄in. ¹⁰Narmamə ye tanimtanə tuksagien, masor lafet, mhavəhsi-pən narimnar kimi əriə minə, misagien meinai profet mir e yame kimiwor pik nahasien kimi əriə kwəramhə. ¹¹Kini nipig piəpiə kisisər mine nipər̄in ruə mivən, Kughen rivəhsi-pən min neihagien kimi əriu, kawarer. Narmamə m-fam yamə mine kasəm əriu, kisakur pik. ¹²Məkneikin iriu kawərig riki yermamə kirik risi-pən ye neai mamni mimə, “Warer mirauə.” Napuə rivəh əriu mivən ye rao ye neai. Kini tikmir minə kapəriu kisərər əmə misarha əterik irəriu.

¹³Kini ye nipig atuatur a, nīm̄nimien ehuə kirik ramavən moriah nipər̄ kwənmhaan kirikianə ye taon a, mipəh min nipər̄in naen. Nīm̄nimien rimnhopni narmamə m-fam seven taosen. Kini narmamə m-fam yamə mine khapəh nhamhəyen kimnhagin pik, mhani nəfrakisien mə Kughen ye rao ye neai, In ravəh neihuəyen.

¹⁴!Aweh! Nahasien ehuə yame ror kiraru kin nor infamien ai. Mərig nahasien yame ror kisisər kin, pəh nien mə tuktu, ruə.

Agelo yame ror seven kin ramher naiyuk

¹⁵Kini ai, agelo yame ror seven ken rher naiyuk, məkneikin riki narmamə risi-pən ye neai, misokrapomh mhamə,

^k 11:3 uə tuk nipig wan taosen tu hundred sikisti. ^l 11:4 Əmru narmamə mir e “olif” mine “nar kamərəhu-pən laet iran” ye Sek 4:3, 11-14.

“Kapəṭawə Yermaru, mine kafan Kristo, iriu kawarmaru ye tanimtanə.

Narmaruyen kapəriu tukramarə rerin.”

¹⁶ Kini namehuə minə, iriə m-fam twenti fo, kasəkwətə ye jea kapəriə ye nimri Kughen. Miseiwaiyu misənimkur, masəhuak kimi Kughen,

¹⁷ mhamə,

“Yakhani vi vi ik, Yermaru Kughen,

meinai Ik nimivəh kafam nəsaninien ehuə mirikakun mamarmaru.

Nagheem rehuə pik.

Ik nimnarə rerin, mamarə min ai taktəkun.

¹⁸ Niemhaa rhai narmamə ye kantri minə; mərig niemhaa ehuə kape Kughen tukruə.

Nipig a ruauə yame Ik takəkir narmamə yamə mine kwənhəmhə, mivəhsi-pən nərok kimi kafam yorwok minə, iriə e kafam profet minə, mine narmamə kafam minə, mine narmamə apnapig minə mine namehuə yamə mine kamhasiai nhagim.

Kini nipig a ruauə yame Ik takoriah narmamə yamə mine kasoriah tanimtanə.”

¹⁹ Məkneikin kimnəhitə ye Nimə kape Kughen apa ye neai, kini kəm Bokis yame ramor nimtətien ye Nirpenien kape Kughen ramkwətə imə. Məkneikin ramaroapig, nuvrig-uvrigien ramavən, kini karuəruə ramərkwəmətei, kini nimnimien ramavən, kini aes raməsaah-pə.

Piraovin mine nar miragh rəmhen kin algita

12 ¹ Kini nimtətien ehuə kirik rimasi-pən ye neai, mor nar vi kirik irak yakakur. Piraovin kirik ramvən ye mirh rəmhen mə kafan neipən. Mamkwətə mərip-pən nihun ye makuə. Məvhəvhao kin kəmhau twelef. ² Mamasək pik məmərig nəmhəyen meinai rinor tipin, kini natukreimək. ³ Kini yimnəm nimtətien pisin kirik rimasi-pən min ye neai. In e nar miragh ramhen kin algita ehuə. In rəwhao; kapən kapə risip iriə seven. Kapən apət ten. Məvhəvhao kin kəvəvhao kape King, seven. ⁴ Nipikovin ramuh-ita kəmhau minə ye neai. Mipiki-əhu nipərin kirikianə kisəsaah miseiwaiyu-pə ye tokrei tanə, mipəh min nipərin kiraru.^m Məkneikin, algita a ruə marer ye nimri pian a yame natukreimək. Tukmə tini rarha, rətgai.^{n o} ⁵ Pian a rirəh tini yerman, yame In tukrarmaru ye kantri minə fam. In rirəh kwətavhə yame kimnor kin aean, [ramhajoun

^m 12:4 Tukmə ror nipran e ramni mə Setan rivi-ta agelo tiksın ye rao ye neai, kisəsaah, miseiwaiyu pən ye tokrei tanə. Əmru nəgkarien kirik ramvən kimi Setan ye Ezik 28:11-19 mine Aes 14:12-15. ⁿ 12:4 Tukmə ror pian a Meri, mamə kape Yesu; kini Setan in algita. Tukmə Yesu rarha, kini Setan tukroriah. ^o 12:4 Mat 2:13-14

mə nagheen rehuə]. Mərig Kughen rimivi-ta kwajikova en tuk algita, miwəhsi-haktə In ruvən ye neai məkwətə ye jea kafan mamarmaru.

⁶Mərig pian a rimnap mivən apa ye tipəvsik. Kughen rimnapnəpeinə ta ye kwənmhaan a mə tukramarə ikin. Tukamarha tukun keriaji nipig wan taosen tu handred sikisti.^p

⁷Kini narowagininien kirik apa ye rao ye neai. Mikael^q mine kafan agelo minə kimnhauh algita mine kafan agelo minə. Kini algita minə kafan agelo minə kimnhauh min əriə. ⁸Mərig algita, nagheen rapəh nəmhenien. Mikael mine kafan minə kisəpita əriə, misher yerhav kin əriə ye rao ye neai. ⁹Kimnharəh algita ehua a, misarakikin-əhu ye tokrei tanə. In a in snek kupən,^r kamni kimə Setan uə Yarhmə. In ramkir oror narmamə m-fam ye tanımtanə. Kimnarakikin-əhu in,^s iriə kafan agelo minə fam.

¹⁰Kini yakərig riki yermamə kirik risi-pən ye neai mokrapomh mimə, “Taktəkun ai, Kughen kapətawə rimivəh miragh ətawə.

Taktəkun ai Kughen ramhajoun mə in Yermaru, nagheen rehuə. Kini taktəkun ai, Kristo kafan ramhajoun mə in ravəh min nəsaninien mine nehuəyen ye narimnar m-fam.

Ror məkneikin mə taktəkun ai, kinarakikin-əhu Setan ye nimri Kughen.

Setan e in e raməkər-əkər pən piautawə minə kimi Kughen yenpig mine yeraan.

¹¹Mərig piautawə minə kimnhauh in misapita ye nəsaninien kape nitaw Kwaji Sipsip mine nini-ərhavyen nəgkiarien kape Kughen.

Misapita min in meinai tukhopni pawk əriə, rikiriə rapəh nəsikien nimraghien kapəriə.

¹²Kimiə yamə mine nakasarə ye rao ye neai, sagien meinai kimnarakikin-ərhav algita.

Mərig, !Awəh! Nahasien tukruə ye nimoptanə mine tahik, meinai Setan rimneiwayu-pən tuk əriu.

Niemhaa ramhai pik in, meinai in rirkun mə ipakə əmə rineriaji kafan nipig.”

¹³Algita rəm mə kimnarakikin-əhu ye tokrei tanə, rarar, mirpəhu piraovin yame rimirəh tini yerman. ¹⁴Mərig kiwəhsi-pən kwermi kwəriə kimi pian a, tukrirəh, mivə mivən apa ye kwənmhan Kughen rimnapnəpeinə iran apa ye tipəvsik.^t Ikin aikin a, tukrap tuk snek, tukamarha huvə tukun kape nipig wan taosen tu handred sikisti.^u

^p 12:6 uə makuə 42, uə newk kisisər mine makuə sikis. ^q 12:7 Dan 10:13,21; 12:1

^r 12:9 Jen 3:1 ^s 12:9 Jen 3:14-15; Luk 10:17-18; Jon 12:30-31; Kol 2:15 ^t 12:14 Meri

rikir Yesu kiravən apa Ijip kape newk kisisər. Əmru Mat 2:13-18 ^u 12:14 Gris ramni mə

“kamarh tukun tuk nipig kirikianə, mine nipig kiraru, mine nipərin,” mərig nipran e ramni mə, “newk kisisər mine makuə sikis” uə “nipig wan taosen tu handred sikisti.”

¹⁵Mərig snek a rimirua kin nu rəmhen kin yapiwən ehuə kirik mə narh tukrirəh pian a mamvən. ¹⁶Mərig nimoptanə rimnasitu ye pian a məkwaag mətgai nu ehuə yame algita rimirua kin. ¹⁷Kini niemha rhai pik algita tuk pian a. Marar mivən mə tukhauh min kafan minə kwənərəus. In e narmamə yamə mine kasor nəkwai Kughen masərer tımtim tuk nini-əravyen Yesu. ¹⁸Algita a rimavən marer apa ye nipakir apa ye tahik.

Nar miragh yame rimnateih haktə tahik

13 ¹Kini yimnəm nar miragh ehuə kirik rimnateih haktə tahik. Kapan əpat ten. Kini rimnukrai-pən kəvəvhao kape king ye kapan əpat minə. Kapan kapə risip iriə seven, kini kirai-pən nəgkiarien kirikianə kirikianə irəriə yame ramni hah Kughen. ²Nar miragh a yimnəm rəmhen kin pusi ehuə kamni kimə leped. Mərig nihun minə kisəmhen kin nar miragh kirik kamni kimə bea. Kini nəpəəg nəkwan rəmhen kin laeon. Algita rivəhsi-pən nəsaninien mine narmaruyen mine nehuəyen kafan kimi nar miragh a. ³Kimnhoteih kapən kapə nar miragh e kirik, kimə tikrimhə; mərig ripəh, mimragh min. Kimnhoteih pawk kapən kapə, ripəh nimhəyen, narmamə m-fam ye tanımtanə kisakur, mhakwasig kin. ⁴Masarar masəgnəgin min algita meinai in rimivəhsi-pən neihuəyen kimi nar miragh a. Masəgnəgin nar miragh a misaiyoh mhamə, “Pa rəmhen kin nar miragh a? Rirkək. ?Kini pa rirkun nuhyen? Rirkək.”

⁵Kimneighan kin nar miragh a mə in tukrəgkiar ausit mini-hah Kughen. Kimneighan kin neihuəyen kimin mə in rirkun norien naha nhagin yame in rorkeikei kape makuə foti tu.” ⁶Kini in rimini nəgkiarien hah ripsaah ye Kughen, mine nhagin, mine imei Kughen,” in e, narmamə yamə mine kasarə ye rao ye neai.” ⁷Kimivəhsi-pən min nəsaninien kimin mə tukrarowagin iriə narmamə kape Kughen minə, mapita əriə. Kini kivəhsi-pən nehuəyen kimin tuk narmaruyen ye narmamə ye kwənərəus minə fam, mine narmamə yamə mine tikiriə ror pisin pisin, mine yamə mine kamhani nəgkiarien pisin pisin, mine kantri minə fam. ⁸Narmamə minə fam ye tokrei tanə tuksəhuak kimi narmiragh a. Mərig narmamə tiksın tukhapəh nisəhuakien kimin, iriə e yamə mine kwərai-pən ta nhagriə ye Nəkwəkwə kape Nımraghien kwasig ikin Kughen ripior narimnar fam. Nəkwəkwə a kape Kwaji Sipsip yame kimnhopni.

⁹Yermamə yame nimətirgin rarə in tukraməkeikei mətərig huvə kin.

¹⁰Tukmə kimə tukvəhsi-pən yermamə kirik ye kalabus, pəh ruvən.

Tukmə kimə tukhapni yermamə kirik kin nau, pəh khapni kin nau.

† **13:5** Makuə 42 rəmhen kin nipig wan taosen tu handred sikisti, uə newk kisisir, makuə sikis. Emru Rev 11:2, 3, mine 12:6. * **13:6** Dan 8:10-11 * **13:6** Efes 2:6

Nægkiarien e nipran ramni mə narmamə kape Kughen minə tukasəkeikei misərer tim tim tuk nhatətəyen iran.

Nar miragh yame rimnateih haktə nimoptanə

¹¹ Kini yimnəm min nar miragh kirik rimnateih haktə nimoptanə mhaktə. Kapan əpat kiraru rəmhen kin kwaji sipsip kirik. Mərig rəgkiar, rikin rəmhen kin algita kirik. ¹² In ramor atuə kin kape nar miragh kupən e yame kapən kapə seven, mivəh fam nehuəyen kafan. Kini maməkeikei kimi narmamə m-fam ye tanimtanə mə iriə tuksəhuak kimi nar miragh kupən yame kimnhoteih kapən kapə kini ruahuvə min. ¹³ Kini nar miragh e kapan əpat kiraru rimnor nimtətien ehuə pisin pisin. Marə mor min nap risi-pən ye neai mamuə ye tokrei tanə ye nimri narmamə. ¹⁴ Kughen rimneighan-pən kin nəsaninien kimi nar miragh e yame kapan əpat kiraru mimə in rirkun norien nimtətien ye nipig ramərer iriu nar miragh yame kapan kapə seven. In rameikuə ye narmamə ye tokrei tanə kin nimtətien yamə mine in ramor. Kini mini-pən tuk əriə mə tukasəkeikei misərai kapier mhasigəvin nanmi nar miragh a kimnhoteih kapan kapə kini ruahuvə min, mhasiai in. ¹⁵ Kini Kughen rimneighan-pən kin nəsaninien kimi nar miragh yame kapan əpat kiraru, mə tukreihagh-pən ye kapier yame risigəvin nanmi nar miragh e kapan kapə seven, mə tukrəgkiar, mamni mə tukhopni narmamə yamə mine khapəh nhasiaiye in. ¹⁶ Kini in raməkeikei kimi narmamə m-fam əgkəp - nəmehuə minə, mine narmamə apnapig minə, mine narmamə kapəriə nautə rehuə, mine narmamə yamə mine kapəriə nar kirik rirkək, mine slef minə, mine narmamə pəh nien mə slef minə, mə tukhavəh nətətao kafan ye kwermiriə matuk uə nupanairiə. ¹⁷ Mərig narmamə yamə mine khapəh nhavəhyen nətətao a, kaseinein nivəhyen nimri nar kirik, mine norien salem kin nar kirik. Nətətao e, in nhag narmiragh e yame kapan kapə seven, uə namba yame ramor nimtətien ye nhagin. ¹⁸ Ror məkneikin mə kimiə takasəkeikei mhavəh nirkunien. Tukmə nirkunien kafam rəmhen, nakirkun niniyen nipran. Namba e in 666. In ramor nimtət ye yermamə.

Kwaji sipsip mine narmamə wan handred foti fo taosen

14 ¹ Kini ai, yakarha-pən məm Kwaji Sipsip ramərer apa ye tokrei tukwas a Saeon. Kini narmamə wan handred foti fo taosen kasərer iriə min. Kini kimirai-pən nhag Kwaji Sipsip mine Rimni ye nupanairiə. ² Kini yakərig nəgkiarien kirik risi-pən ye neai. Rikin rehuə rəmhen kin tahik ehuə kirik yame ramuh nəpəəg kwənharuəruə uə məmhen min ye karuəruə yame ramarkwəmətei. Kini mamhen min kin narmamə khapsaah kamhauh gita.^y ³ Kini iriə kasəni nipe vi kirik apa

^y 14:2 Nægkiarien kape nəmə Gris rapəh niniyen 'gita,' mamni əmə 'hap.' In nar kirik kamuh tuk nəniyen nipe, rəmhen kin gita.

kupən ye jea kape King mine nar miragh kuas a kamni kimə ‘jerubim’ mine namehuə minə. Narmamə apnapig kaseinein nipe a. Narmamə wan handred foti fo taosen əmə yamə minə e Kughen rimnərok nimraghien kapəriə muəpik-ta əriə ye tanimtanə,² iriə kharkun nənien nipe e. ⁴Narmamə minə e iriə e, yamə mine kimisarha huvə tuk kapəriə nimraghien, mə nəmkimik rirkək irəriə. Iriə khapəh nhakirien piraovin. Iriə nəmə vi minə.^a Mamhakwasig kin Kwaji Sipsip e, mhavən ikin pukaa ramvən ikin. Kughen rinərok-ta nimraghien kape narmamə minə a. Iriə kape Kughen əmə mine Kwaji Sipsip e. Iriə kisəmhen kin nəviginien yame kimnəhuak vi əmə kin nəsimien, yame kivəhsi-pən kimi Kughen mine Kwaji Sipsip. ⁵Iriə khapəh niseikuəyen nipig kirik. Kini nar kəskəh kirik rirkək mə tukror əriə kasəmkimik ye nimri Kughen.

Agelo misir kisisər

⁶Kini ai yakəm min agelo kirik ramivə yerpīrig ye nimago-ago. In ramni-ərhav nəvsaoyen huvə yame rimnarə rerin, infamien rirkək kimi narmamə ye tokrei tanə, ye kantri minə fam, minə kwənərəus minə fam, minə narmamə yamə mine kamhani nəgkiarlen pisin pisin, mine narmamə yamə mine tikiriə ror pisin pisin. ⁷In rokrapomh mamni mimə, “Hagin kin Kughen mhasiai In. Kini mhani nəfrakisien ye kafan neihuəyen. Meinai in a nipig atuatur kafan ruauə tuk nəkieren nimraghien kape narmamə. Səgnəgin In. In rimnor rao ye neai, mine nimoptanə, mine tahik, mine nimri nu minə.”

⁸Kini agelo min kirik yame ror kiraru kin raməri-pən mamni mimə, “!Babilon rimamir! !Babilon rimamir! !Babilon Ehuə Nagheen Rehuə rimamir, meiwaiyu! In rəmhen kin piraovin kape swatuk yame ravi-pə narmamə ye kantri minə fam khauə mamhanim waen iriə min. Mərig waen nin, in a nīrpəhuyen nətəwaoyen. Maməkeikei kimi narmamə mə tuksor norien has iriə min. Kini nipig kamhanim waen a, iriə kamhavi-pə niemhaa kape Kughen tuk əriə.”

⁹Kini agelo min kirik yame ror kisisər kin ramkwasiɡ kin əriu. Mokrən apomh mamni mimə, “Narmamə yamə mine kasəhuak kimi nar miragh yame kapən kapə iriə seven, mine nanmi nar yame kimnor kisigovin kin, kini mhawəh nətətao kafan ye nupanairiə uə kwermiriə, ¹⁰iriə tukasəkeikei mhanim waen ni piraovin e, in e niemhaa kape Kughen. Waen e kipəh nəkwər-əkwəriən kin nu. Tuksərig nəmhəyen ye nap mine kwənkwiwə yamə mir kawəkwəru əriə ye nimri agelo rhakə minə mine Kwaji Sipsip. ¹¹Kini nəuwəh kape nap yame raməs əriə mor nəmhəyen kimi əriə, in ramənah nipig minə fam, infamien rirkək. Narmamə yamə mine kasəhuak kimi nar miragh yame kapən kapə seven mine nanmi

² 14:3 Rev 7:4-8; 1 Pita 1:19 ^a 14:4 2 Kor 11:2; Rev 21:9

nar yame kimnor kisigovin in kin, mhavəh nətətao kafan, iriə tukhapəh nisapisien yenpig mine yeraan.” ¹² Nəgkiarien e nipran ramni mə narmamə kape Kughen yamə mine kasor nəkwān tukasəkeikei misərer tim tim əmə tuk nhatətəyen iran.

¹³ Kini yimnərig min riki yermamə kirik risi-pən apa ye neai mimə, “Takrai-pən nəgkiarien e ye nəkwəkəwə, “Taktakun ai, mamvən, narmamə kape Yermaru, to khamhə pawk, mərig tuksarə ye nihuvəyen əfrakis.”

Kini Nanmin kape Kughen rimə, “!Nəfrāh! Iriə tuksapis ye nəmnhawkien kapəriə, meinai tukhavəh kwənkwaī wok kapəriə.”

Agelo rampik ta narmamə ye tanimtanə

¹⁴ Kini ai yimnarha-pən məm napuə hawən kirik, məm yermamə kirik ramkwətə-pən ye napuə. Kwən a in rəmhen kin Ji Yermamə. In rəvəvhao kin kəvəvhao kape King, yame kimnor kin gol. Mamrəh nau iko kirik.

¹⁵ Kini yimnəm min agelo kirik risi-pən apa ye Nimə kape Kughen muə, kini mokrən apomh kin yermamə a ramkwətə-pən ye nīmar-mar napuə, mimə, “Rəh kafam nau iko mivən marpai. Meinai nipig kape narhakinien nəviginien ruauə, kini nəsimien ye tanimtanə ruəmruə.” ¹⁶ Kini yimnəm yermamə yame ramkwətə-pən ye nīmar-mar napuə rimowhan nao iko kafan muə ye tokrei tanə, mipik narmamə m-fam rəmhen kin yame nəsimien yame ruəmruə tuk nivəhyen.

¹⁷ Kini agelo kirik min rimatərhav-pə ye Nimə kape Kughen apa ye rao ye neai, mamrəh min nao iko. ¹⁸ Agelo min kirik yame ramarha tuk nap ye tebol, risi-pən ye tebol muə, kini mokrən kin agelo yame ravəh nao iko mimə, “Narmamə ye tanimtanə kisəmhen kin kwənkwaī grep yame ruəmhiak. Vəh kafam nao iko mipik əriə.” ¹⁹⁻²⁰ Məkneikin, agelo e rimowhan kafan nao iko, mivən ye tanimtanə, kini mipik-ta narmamə yamə mine kisəmhen kin kwənkwaī grep yame rimhiak. Kini marakikin əriə apa iruə ye taon, apa ye kwənmhaan ehuə yame kaməviəsis kwənkwaī grep ikin, mə nehen tukraiye. Ikin aikin a, Kughen ramor niemhaa kimi narmamə mivəhsi-pən narpinien kimi əriə. Tukəviəsis əriə, nitawriə tukraiye aikin, rəmhen kin nu ehuə kirik yame napomhien kafan rəmhen kin tri handred kilometa, kini rəmnim pik. Tukmə hos kirik rəviəfugin, reriəji nipəghigin.

Narmamə kape Kughen kasəgnəgin In

15 ¹ Kini yakarha-pən ye rao ye neai məm nīmətien kirik, yakakur. Agelo seven kamhavəh narpinien, iriə seven, mamhauə. Narpinien minə e, iriə kasor niemhaa kape Kughen tukror piəpiə, infamien iran.

² Məkneikin, yimnəm nar kirik rəmhen kin tahik, mərig kimnor kin glas, nap ramuək iran. Narmamə tiksin kasərer ye nīkar-kar tahik a. Iriə e yamə mine kimisarowagin misapita nar miragh a kapən kapə seven mine nanmi

nar yame kimnor kisigovin kin, mine namba yame ramor nimtət ye nhagin. Kughen rimivəhsi-pən gita^b minə kimi əriə, ³kamhauh, masəni nipe kape Kwaji Sipsip mine Moses kupən, yorwok kape Kughen, mamhani mhamə, “Yermaru Kughen Nagheem Rehuə Pik Əgkap.

Yaksəm kafam norien ehuə minə, yaksakur.

!Ik King kape rerin! !Norien kafam ratuatuk əfrakis!

⁴Yermamə kirik to ripəh nipəhyen nisaiyen Ik, Yermaru.^c

Kini yermamə kirik to ripəh nipəhyen nivəh-sihaktəyen nhagin. Meina! Ik pisin əmə nakəmərhakə.

Narmamə ye kantri minə fam tuksəm mə norien minə fam kafam kisatuatuk, mhauə masərer ye nimrim mamhani vi vi Ik.”

⁵Kwəsəni-ta nipe a, yakwaag faktə ye rao ye neai, məm kimnəhitə-pən Ikin Kughen Ramarə Ikin. In e, Nimə Tapolen kape Kughen^d. ⁶Agelo seven khasi-pən apa Ikin Kughen Ramarə Ikin, mamhavəh narpinien minə, iriə seven. Iriə kamhavən ye neipən vi e yame raməsia, kamni kimə ‘linen.’ Kimivitəəkkin nimagiriə kin kətəut yame kimnor kin gol. ⁷Məkneikin, nar miragh e kamni kimə ‘jerubin’ iriə kuas, kini kirik irəriə rivəhsi-pən besin kimnor kin gol seven kimi agelo minə a iriə seven. Besin minə a khakwar kin niemhaa kape Kughen yame ramarə rerin. ⁸Məkneikin, nətokien yame ramor nimtətien ye neihuəyen mine nikhakien kape Kughen rauvig əpis Ikin Kughen Ramarə Ikin, kini narmamə kiseinein nisauru-pənien Ikin Kughen Ramarə Ikin miseriaji agelo seven khavəh-siərhav fam narpinien minə seven.

Besin seven yamə mine khakwar kin niemhaa kape Kughen

16 ¹Məkneikin yakərig riki yermamə kirik rokrən apa Ikin Kughen Ramarə Ikin, mamni-pən tuk agelo minə seven mimə, “Havən. Misətəg-pən besin seven yamə mine khakwar kin niemhaa kape Kughen ye tanimtanə.” ²Agelo yame raməkupən rivən mətəg-pən besin kafan ye tanimtanə. Məkneikin, narmamə yamə minə kimnhavəh nətətao kape nar miragh a kapən kapə seven, mine nanmi nar yame kimnor kisigovin kin, nimap pien ripsaah ye niprairiə.

³Kini agelo yame ror kiraru kin rətəg-pən besin kafan ye tahik. Tahik ror nitə kin. Rərip rəmhen kin nitaw yermamə yame ruamhə ta. Kini nar miragh ye tahik minə fam kimnhamhə.

⁴Kini agelo yame ror kisisər kin rətəg-pən besin kafan ye nimri nu minə, mine ye kwerkwai nu minə, ror nitə kin. ⁵Kini yakərig riki agelo yame ramehuə ye nu minə ramni mimə,

^b 15:2 Nəgkiarien kape nəmə Gris rapəh ninien ‘gita,’ mamni əmə ‘hap.’ In nar kirik kamuh tuk nənien nipe, rəmhen kin gita. ^c 15:4 Jer 10:7; Sam 86:9-10 ^d 15:5 Ye nəkwai Nimə Tapolen, bokis kirik aikin yame kiwəhsi-pən Natuakəmien 10. Əmru Eks 38:21, Nam 1:15.

“Kughen, Ik pisin əmə Ik Kughen, nakatuatuk.

Ik e yame nımnamarə rerin, mamarə min taktəkun.

Kini ratuatuk mə takor məkneikin narpınien kimi narmamə.

⁶ Kapəriä atuk əmə. Meinai iriä kımnhavi nitaw narmamə kafam minə, mine profet minə kafam.

Kini Ik takvəhsi-pən nitə kimi əriä mə tukhanim.”

⁷Kini yakərig min tebol^e rəgkiar mimə,

“!Nəfrah! Yermaru Kughen, Nagheem Rehuə pik, nəgkiarien yame nakaməkir narmamə kin in rəfrakis matuatuk.”

⁸Kini agelo yame ror kuas kin rətəg-pən besin kafan ye mirh. Kini mirh ravəh nəsaninien tuk nıvaanien narmamə rəmhen kin yame nap raməs əjir. ⁹Nəpan-əpanien kape mirh raməs əriä, kamhani hah Kughen yame In ramor narpınien minə e, mərig khapəh nisararien ye nərigien kapəriä mhaüə mhavəh-si haktə In.

¹⁰Kini agelo yame ror kirkirip kin rətəg-pən besin kafan apa ikin nar miragh kapən kapə seven ramkwətə mamarmaru ikin. Məkneikin, ikin minə fam yame in ramarmaru ikin kisapignap. Kini narmamə kasərig nəmhəyen misəkwəsis nheramriä ¹¹mamhani hah Kughen apa ye rao ye neai tuk nəmhəyen mine nımap kapəriä. Mərig khapəh nisararien ye nərigien kapəriä tuk təvhagə has kapəriä.

¹²Kini agelo yame ror sikis kin rətəg-pən besin kafan ye nu ehua e kamni kimə Yufretes. Məkneikin nu rəmit mör swatuk kape king minə tuksəriwək iran mhasi-fiak. ¹³Məkneikin yakəm nanmin has kisisər kirkəmhen kin frog. Kirik rimitərhav ye nəpəəg nəkwai algita; kirik rimitərhav ye nəpəəg nəkwai nar miragh kapən kapə seven; kirik rimitərhav ye nəpəəg nəkwai profet eikuə.^f ¹⁴Yarhmə misir e kirhor nımtətien minə. Kirhitərhav-pən tuk king minə ye tanımtanə m-fam, mirhokrən kin əriä mə tuksofugin masərer matuk tuk narowaginien ye nıpig yame Kughen Nagheen Rehuə Pik tukrəkir narmamə iran. ¹⁵⁻¹⁶Kini yarmhə misir e kirhofugin king minə apa ikin kirik, ye nəgkiarien kape nəmə Isrel, kamni kimə, Amagedon.^g

Kini Yesu rimini mimə, “!Arha-pə ru! !Yakaurə rəmhen kin yame yəkrəh kirik raurə! Rhuvə mə narmamə tukhapəh nisapirien, masarha, mhapəh nhavəhsi-tayen kapəriä neipən tuk napirien mə tukhapəh nisaiyu-kopiä-kopiä-yen misauris kin.”

¹⁷Kini agelo yame ror seven kin rətəg-pən besin kafan ye nımagο-ago. Məkneikin yakərig riki yermamə kirik risi-pən apa Ikin Kughen Ramarə

^e 16:7 Tebol rəgkiar, tukmə ror nıpran ramni narmamə kape Kughen yamə mine kımnhopni əriä, kasəmir ye nəpəəg tebol apa ye rao ye neai. Əm-ru Rev. 6:9. ^f 16:13 Rev. 13:11-18 raməvsao kin profet eikuə e yame rətəi haktə ye nımoptanə. Kapan apət kiraru.

^g 16:15-16 ‘Amagedon’ nıpran ramni ‘tukwas apa Megido.’ Nakəm kwənmhaan e Megido ye Judges 5:19; 2 King 23:29-30; 2 Kron 35:22.

Ikin, misi-pən atuutuk ye jea kafan mimə, “Ror infamien.” ¹⁸Məkneikin raroapig, karuəruə rarkwomətei, nuvrig-uvrigien rehuə, kini nimnimien ravən. Nimnimien ehuə kirik ripəh hanə norien rəmhen kin yama. ¹⁹Kini taon ehuə e^h rarkwopir nipərin kisīsər. Kini taon fam ye kantri minə fam kisəsaaħ mharkək. Kughen, rikin ramuh norien has minə kape taon a Babilon, mivəhsi-pən kap yame rukwar kin waen e in e niemhaa kafan, maməkeikei kimin mə tukrinim fam. ²⁰Məkneikin kimnahiə ta kin kwaji tanə minə fam, kharkək. Kini kipəh nəm-minien tukwas minə. ²¹Kini aes rəmhen kin kapier ehuə risi-pən ye napuə məsaah markwhopni-arkwhopni narmamə. Aes kirikianə əmə rəmhen kin fifti kilo. Kini narmamə kamhani hah Kughen tuk nahasien kape aes, meinai nahasien a in rahas pik.

Piraovin kape swatuk yame rahas pik

17 ¹Məkneikin agelo kirik ye agelo seven yamə mine kamharəh besin seven ruə mini-pə tuk yo mimə, “Yuə-ru. Pəh yakhajoun ik kin narpinien yame piraovin kape swatuk yame rahas pik tukrarə iran. Piraovin a in a taonⁱ yame ramərer ipakə tuk nu minə tiksın. ²King minə ye tanımtanə kimnhavən tukun. Kini narmamə kape tanımtanə kimnhanım nin waen, misapıs iriə min, kini mamhavən tukun.”

³Kini Nanmin kape Kughen raməmır irak, kini agelo a rikir yo mivən apa ye tipəvsik. Aikin, yakəm piraovin ramkwətə-pən ye nar miragh kirik rəwhao. Kirai-pən nəgkiarieren yame ramni-hah Kughen ye nipran. Nar miragh a, kapən kapə risip-sip iriə seven, kapən apət iriə ten. ⁴Kini piraovin a ramavən ye neipən pepol rəmhen kin neipən kape king, mine neipən əwhao. Ramor marə-marə ye nipran mokwan kwenar miruk-pən ye nimətirgin yame kimnor kin gol mine kapier yame nimrin rhaktə pik, mine perel. Kini in ravəh kap kirik kimnor kin gol, yame rukwar kin nahasien kafan yame rəmkimik pik ye nimri Kughen mine nor-apnapigien nar kafan. ⁵Kini kirai-pən nəgkiarieren kirik ye nupanan, nipran rerkwaig, yame ramni mimə,

TAON EHUƏ IN E BABILON, NAGHEEN REHUƏ.

IN NISIN NİPIRAOVİN MİNƏ M-FAM KAPE SWATUK.

KINI IN NUKNE NORIEN HAS YAMƏ MİNE KASEMKİMK.

⁶Kini yakəm mə piraovin a rinapıs kin nitaw narmamə kape Kughen minə. Iriə e narmamə yamə mine kimisarər-ərhav tuk nini-ərhavyen Yesu. Yakəm in, nanmik riva. ⁷Məkneikin agelo a rini-pə tuk yo mimə, “?Nakamakur tuk naha? Yo jakpihoprai-pre nəgkiarieren erkwaig ye piraovin mine nar miragh yame in ramkwətə-pən iran, yame kapən kapə risip iriə seven, kini kapan apət iriə ten. ⁸Nar miragh yame nimnəm, rinamragh,

^h 16:19 Tukmə ror taon ehuə e Jerusalem uə Babilon. ⁱ 17:1 Tukmə ror taon a Babilon uə?

mərig ripəh nimraghien e towei, mərig pəh nien mə tuktu tukrhekimter, mhaktə-pə ye nəkwai nimir yame reiwaiyu pik, maiyu mamvən, Kughen tukroriah. Kini narmamə ye tanimtanə yamə mine nhagriə rirkək ye Nəkwəkwə kape Nimraghien tuksəm nar miragh a yame rimamragh, mirkək, mirerig-pə min, tuksakur. ⁹Takaməkeikei mivəh nirkunien tuk nirkunien niprai nəgkiarien e. Kapən kapə nar miragh e, iriə seven, kasor nimtətien ye tukwas minə seven yame piraovin a ramkwətə-pən irəriə.^j ¹⁰Kasor min nimtətien ye King, iriə seven. King kirkirip kwənhauə ta mwənhavən. King kirikianə e ramarə ai taktəkun. Kini king kirik min tukripiuə. Mərig tukruə mamarə kape nipig kwakwə əmə. ¹¹Kini nar miragh e yame rimnamarə, mirkək ai taktəkun, in king kirik yame ror eit kin. In tukrikwasig kin king minə iriə seven mamhavən, Kughen tukroriah in. ¹²Kapən əpat iriə ten yamə mine nimnəm əriə, kasor nimtətien ye king iriə ten, yamə mine khapəh hanə nisarmaruyen. Mərig iriə tukhavəh neihuəyen mə iriə king minə, misarmaru iriə nar miragh a, mərig kape nipig kwakwə əmə. ¹³Nətərigien kapəriə kirikianə əmə tuk nivəh-sipənien kapəriə nehuəyen mine nəsaninien kimi nar miragh a. ¹⁴Mərig Kwaji Sipsip tukruə iriə narmamə yamə mine rimirpen-ta əriə, mokrən kin əriə, khakwasig kin. Kini In tukrapita narmamə yamə mine kasarowagin-pən kimin, meinai In Yermaru kape yermaru minə, mine King kape king minə.”

¹⁵Kini ai agelo e rini-pə tuk yo mimə, “Nu yamə mine nimnəm əriə, ikin piroavin kape swatuk ramkwətə ikin, kasor nimtətien ye kwen minə. In e narmamə yamə mine tikiriə ror pisin pisin, mine kantri minə, mine narmamə yamə mine kamhani nəgkiarien pisin pisin. ¹⁶Kapan əpat ten yame nimnəm, mine nar miragh a, iriə tuksəməkin piraovin kape swatuk e, mhawəhsi-ta neipən kafan mə tukramaiyu kopiə kopiə, masorah in, mhavaan ye nap, masən nusan. ¹⁷Tuksor məkneikin meinai Kughen rimnəruə-pən yerkiəriə mə tuksor nərigien kafan kini mor rikiriə kirikianə əmə tuk nhavəh-sipənien kapəriə nəsaninien mine nehuəyen kimi nar miragh e, mə in tukrarmaru, meriaji nəgkiarien kape Kughen tukruə mor nəfrakisien kin. ¹⁸Kini piraovin a nimnəm, in taon ehua yame ramarmaru ye king minə kape tanimtanə.”

Babilon rimamir

18 ¹Kwasig ye narimnar minə e, yimnəm agelo kirik ramsi-pən ye neai. In ravəh nehuəyen, kini in risia-pen tanimtanə kin nikhakien kafan. ²Rokrapomh ye rikin ehua mimə,
 “!Rimamir! !Babilon Taon Ehuə Nagheen Rehuə rimamir! Yarhmə minə kamhavən misarə ikin.

^j 17:9 Narmamə khapsaah rikiriə ruh mimə nar miragh e kapan kapə 7, uə tukwas 7, nipran e Taon Rom. Kimivhirəkin haktə ye tukwas iriə 7.

Nanmin has minə kasaiyu ətgin in. In ruauə rəmhen kin nəpəəg
nai yame man has yamə mine kamgin kin əriə kasapir ikin.

3 Meinai kantri minə fam kisapis kin nin waen, mamharpəhu
nətəwaoyen, mamhavən tukun mhakir in.

Kini king minə kape tanimtanə kamhavən tukun mamhakir. Kini
sto kipa ye tanimtanə, nautə kapəriə rehuə meinai rikin
ramvən pik tuk nautə.”

4 Məkneikin yakərig riki yermamə kirik ramsi-pən ye neai mamni
mimə,

“Kafak narmamə minə, sətə ye pian a mə in tukripəh nirəh-pikinien
əmiə.

Mə kimia takhapəh nhavəhyen narpinien yame in tukrivəh.

5 Meinai in rimərig kafan təvhagə has rhaktə meriaji kapuapig.
Kughen rikin raməsik kafan təvhagə hah.

6 Sarpin tai norien kafan yame in rimnor irəmiə.
Sarpin mikiraru.

Waen yame in rimivəhsi-pre kimi əmiə in riskai. Havi-pən tai nin
waen ye kap kafan yame in riskai min, rapita.

7 Havəh-sipən nahasien mine nəmhəyen kimin rəmhen kin nagienien
yame in rimnavəh kupən tuk nautə ehuə kafan.

Maməgkiar ausit yerkin mamni mimə, ‘Yo kwin kirik. Yo e
yakamkwətə mamarmaru.

To yakpəh nasəkien tuk nipig kirik meinai kafak yerman rirkək
mə to rimhə.’

8 Ror məkneikin, Kughen, Nagheen Rehuə, tukrivəhsi-pən narpinien
kimin. Nikumhə tukrəs in; tukrasək; nap tukrəs; tukrimhə.
Narpinien minə a tukrivəh in ye nipig kirikianə əmə.

9 “Kini nipig king kape tanimtanə yamə mine kimnhavən tukun
mamhakir, kini mamhavəh kwis nautə kafan, kisəm nəuwəh kape nap
yame ramarkwəru in, kisasək, rikiriə rəpou tukun. 10 Kafan nəmhəyen
tukror əriə khagin, masərer isok tukun mhamə,

“ ‘!Kəsi! !Kəsi tuk taon ehuə! !Awəh, Babilon, taon yame ramərer
əusik əusik, mərig taktəkun ai, in rivəh kafan narpinien ye nipig
kirikianə əmə!’

11 “Kini sto kipa minə min ye tanimtanə tuksasək tukun, meinai
yermamə min kirik rirkək aikin mə to rivəh nimri narimnar kapəriə.

12 Yermamə min kirik rirkək mə to rivəh nimri kapəriə gol, mine silva,
mine kapier huvə minə, minə perel, mine neipən huvə yamə mine kamor
kin linen mine silik mine pepol mine skalet. Yermamə min kirik rirkək
mə to rivəh nimri narimnar kamor kin kapan əpat elefan uə bras, uə
aeən, uə kapier huvə e kamni kimə ‘mabel’, mine nai kapəriə yame rapien
huvə, 13 mine narimnar yame nəmiovin rapien huvə rəmhen kin sinamon,

mine senta, mine mir, mine frangkinsens. Yermamə min kirik rirkək mə to rivəh nimri kapəriə oel mine waen, mine flaoa, mine kau, mine sipsip, mine hos mine kat, mine slef (in e kamor salem kin yermamə).

¹⁴ “Ror pən sto kipa minə tuksasək pik, mhamə, “Babilon, nakorkeikei pik nautə, mərig nimməpkərhav iran. Nautə mine marə-marə kafam ruirkək, to nakpəh nəm-minien tuk nipig kirik.” ¹⁵Sto kipa yamə mine kimisor salem kin narimnar minə e apa taon a tuksərer isok tukun, masəm nəmhyen kafan, khagin kin. Misasək, rikiriə rəpou ¹⁶mhamə,

“!Aweh, kəsi! Taon ehuə e rimavən ye neipən huvə kimnor kin linen mine pepol mine skalet, mokwan-pən gol mine kapier huvə mine perel.

¹⁷ Mərig taktəkun ai kimnoriah fam nautə ehuə kafan ye nipig kirikianə əmə.’

“Kini kapten minə kape rao minə fam, mine narmamə yamə mine kasor wok ye nəkwai rao, mine narmamə m-fam yamə mine kamhavən ye rao, mine narmamə m-fam yamə mine kamhavəh mane ye narimnar kape tame tahik tuksərer isok tuk Babilon. ¹⁸Tuksəm nap rəs in, mine nehenap, misasək mhamə, “!Kəsi! Taon ehuə e rinor pisin ye taon minə tiksın.” ¹⁹Tuksərsuun kapəriə kapə kin nimokruur [misor nimtətien mə rikiriə rərhakis], misasək, mhamə,

“!Aweh! Narmamə yamə mine kamhavəh rao ye tahik, kapəriə nautə rimnehuə tuk mane kape taon əsanin a.

Mərig kimnoriah in ye nipig kirikianə əmə.

²⁰ Mərig kimia ye rao ye neai, kimia narmamə kape Kughen, mine aposol minə, mine profet minə, rikimia tukraməkeikei magien, meinai Kughen rimivəhsi-pən narpinien kimin tuk nor-hah-preyen kimi əmia.’ ”

²¹ Məkneikin, agelo əsanin kirik rimirəh kapier ehuə kirik, marko-pən kin apa ye tahik ye nagheen fam, mimə,

“Kinarkwəsis məkneikin Babilon Ehuə Nagheen Rehuə. To rapəh nərer-minien.

²² Kini tukhapəh nisərig-minien riki gita^k mine tərhenao, mine naiyuk ramasək ye taon a.

Kini tukhapəh nisərig-minien narkarəkien kape kapier minə yame ramaiyu-əsis wit yame kamor flaoa kin. Kini yermamə kape narpəkao-huvəyen ye narimnar rirkək min aikin.

²³ Nikhakien kape laet minə tukripəh min nəsiəyen aikin.

Tukhapəh nisərig-minien riki piraovin mine yerman yamə mir kararpen əriu minə ye narkurəkien.

Mərig in apa kupən, sto kipa minə aikin, iriə nəmehuə əfrakis minə. Taon a rimnəvigin rhakə kantri minə fam, mikir oror əriə.

^k 18:22 Nəgkiarien kape nəmə Gris rapəh niniyen ‘gita,’ mamni əmə ‘hap.’

²⁴ Taon ehua e Babilon in rimivəh narpinien meinai rimivi nitaw profet minə mine narmamə kape Kughen minə ikin minə fam ye tanimtanə.

Nəfrakisien. Nitaw narmamə m-fam yamə mine kimnhopni əriə rimnaiyu ye taon a.”

Narmamə ye rao ye neai kamhani vi vi Kughen

19 ¹Kini ai, yakərig nuvrig-uvrigien kirik rəmhen kin kwhen ehua kasokr-apomh ye rao ye neai, mhani mhamə,

“!Pəh khani vi vi Yermaru!

In Kughen. In ravəh miragh ətawə. Nipran rakhak maməsia.

Nəsaninien, in kafan pisin əmə. ²Meinai In raməkir atuatur narmamə ye nəfrakisien.

Kafan nəgkiarien ruoh-ta piraovin kape swatuk e yame rimnapir-pən apnapig tuk narmamə.

In rinarpin ta tai nitaw kafan yorwok minə.”

³Kini kasokrən apomh min mhamə,

“!Pəh khani vi vi Yermaru Kughen! Nehenap kape nap yame raməs pian e, ramənah mamvən mipəh norien infamien.”

⁴Kini nəmehua minə iriə twenti fo, mine nar miragh minə, iriə kuas, kamni kimə ‘jerubim’, kisənimkur-pən ye jea Kughen ramkwətə mamarmaru ikin, masəgnəgin In, mhamə,

“!Nəfrah! !Pəh khani vi vi Yermaru!”

Narkurəkien kape Kwaji sipsip

⁵Kini ai, riki yermamə kirik ramsi-pən ye jea kape King, mimə,

“!Yorwok minə kape Kughen, səgnəgin In!

Kimia yamə mine nakamhasiai Kughen, nar apnapig mə kimia nəmehua minə uə kimia narmamə apnapig minə, səgnəgin In.”

⁶Kini ai, yakərig nuvrig-uvrigien kirik rəmhen kin kwhen ehua kasokr-apomh, mamhen min kin tahik yame ramuh kwənharəruə, mine karuəruə yame ramarkwəmətei, mamni mimə,

“Pəh khani vi vi Yermaru, Kughen kapətawə, Nagheen Rehua Pik. In ramarmaru.

⁷Pəh kisagien, mhani nəfrakisien ye nehuəyen kafan.

Meinai ruauə ye nipig atuatur kape narkurəkien kape Kwaji Sipsip.

Kini kafan piraovin ramərer matuk mawhin.

⁸Kini Kughen rivəhsi-pən neipən huvə kimin mə tukrarkaoh kin.

Neipən e kamni kimə linen. Rhawən maməsia.”

(Neipən hawən e linen ramor nimtətien ye norien atuatur kape narmamə kape Kughen).

⁹Kini agelo rini-pə tuk yo mimə, “Rai-pən nəgkiarien e ye nəkwəkwə, ‘Narmamə yamə mine kimirpen-ta əriə mə tukhavən ye nəviginien kape narkurəkien kape Kwaji Sipsip, iriə tuksarə ye nihuvəyen əfrakis.’” Kini marar mini-pə min tuk yo mimə, “Nəgkiarien minə e in nəgkiarien əfrakis kape Kughen.”

¹⁰Məkneikin, yakənimkur ye nihun mə jakəhuak kimin, mərig in rini-əhu mimə, “Apəh. Kitawə yorwok minə mine piam yamə mine kasərer skai tuk nini-ərhavyen nəvsaoyen huvə kape Yesu. !Əhuak əmə kimi Kughen! Meinai narer-ərhavyen kape Yesu in nuknei nəgkiarien kape profet minə.”

Yermamə yame ramkwətə-pən ye hos khawən

¹¹Kini yimnəm rao ye neai rəhitə. Məkneikin yakəm hos khawən kirik. Yermamə yame ramkwətə-pən iran, nhagin mir e, “Yermamə Yame Kirkun Nhatətə-skaiyen Iran,” mine “Nəfrakisien.” Tukmə rimə tukrəkir narmamə uə tukruh narmamə, in tukror əmə ye natuatukien. ¹²Nimrin mir kwəmhen kin nap raməwhao. In rəvəvhao kin kəvəvhao khapsaah kape king. Kini kirai-pən nhag kirik iran yame yermamə kirik rirkək yame rirkun; In pisin əmə rirkun. ¹³Ramarkaoh kin neipən kirik yame keires-pən ye nitə.¹ Nhagin min e, “Nəgkiarien kape Kughen.”^m ¹⁴Kini mobael minə ye rao ye neai kamhakwasig kin. Iriə m-fam kasəkwətə-pən ye hos khawən minə, misarkaoh kin neipən e ‘linen’ yame rhawən mihuvə. ¹⁵Kwən a, kafan kirik aikin nao yame ramtərhav ye nəkwan yame in tukrhapni narmamə ye kantri minə kin.ⁿ “In mamrəh kwətəvhə yame kimnor kin aean, [ramhajoun mə nagheen rehuə].” (Sam 2:9) In tukrhajoun niemhaa kape Kughen e Nagheen Rehuə kimi narmamə ye kantri minə, rəmhen kin yame kaməviəsis kwənkwai grep mə nehen tukraiye kor waen kin. ¹⁶Kirai-pən nhagin ye neipən kafan mine nuvan kimə,

KING KAPE KING MINƏ mine YERMARU KAPE YERMARU MINƏ^o

¹⁷Kini ai yakəm agelo kirik rərer-pən ye mirh, mamasək apomh mamni-pən tuk man yamə mine kamhaivə apa ye nimago-ago mimə, “Pəh khauə misofugin tuk nəviginien ehuə a kape Kughen ¹⁸mə tuksən nusai king minə, mine namehuə kape mobael minə, mine nəmə əsanin minə, mine hos minə, mine narmamə kasəkwətə-pən irəriə, mine nusai narmamə minə fam: slef minə, mine narmamə pəh nien mə slef minə, mine namehuə minə, mine narmamə apnapig minə.”

¹⁹Məkneikin yakəm nar miragh aperə kapən kapə seven, mine king minə kape tanimtanə, mine kapəriə mobael minə kasofugin iriə min,

¹ 19:13 Aes 63:1-6 ^m 19:13 Jon 1:1,14 ⁿ 19:15 Aes 49:2; Hib 4:12; Rev 1:16; 2:12

^o 19:16 1 Tim 6:15; Rev 17:14

mə tuksarowagin iriə yermamə yame ramkwətə-pən ye hos khawən mine kafan mobael minə. ²⁰Mərig kimnharaptərəkin nar miragh a, mine profet eikuə yame ramor nīmtətien pisin pisin minə nīpig raməmir iriu nar miragh a. Ramor nīmtətien minə a tuk neikuəyen ye narmamə yamə mine kamhavəh nətətao kape nar miragh masəhuak kimi nanmi nar yame kimnor kisigovin kin. Kirəh əriu, karamragh, karko-pən kin əriu apa ye nəkwai neram nap yame raməwhao məpan-əpan, mamapien. ²¹Kini yermamə yame ramkwətə-pən ye hos khawən, rimnhapni fam mobael minə kapəriə kin nao yame rimatərhav ye nəkwan. Kini man minə m-fam kimnhavən, misən nīprairiə, tipriə rəsiis.

Yesu Kristo tukruə mamarmaru kape newk wan taosen

20 ¹Kini ai, yakəm agelo kirik risi-faktə ye rao ye neai, mamrəh ki kape nəpəəg ehuə yame rewaiyu pik,^p mine jen ehuə kirik. ²Rarar mivən miraptərəkin algita ehuə a in a snek kupən kamni kimə yarmhə uə Setan, mirkwəji ətərəkin kape newk wan taosen. ³Marko-pən kin in ye nəpəəg ehuə yame rameiwaiyu pik, mətapig əsigin in mə tukripəh nikir-oror-ien narmamə ye kantri minə meriaji-pən newk wan taosen ruə mivən. Ai tukpiaməkeikei kirisin min kape nīpig kwakwə əmə.

⁴Kini ai yakəm jea minə tiksini kape king, narmamə kasəkwətə-pən irəriə. Kughen rimiwəhsi-pən neihuəyen kimi əriə mə tuksəkir əmhen narmamə. Kini yakəm min narmamə yamə mine kimnərərū nīpətək nuairiə meinai kimisarər-ərhav tuk nini-ərhavyen nəvsaoyen huvə kape Yesu mine nəgkiarien kape Kughen. Iriə kimnhapəh nisəhuakien kimi nar miragh a kapan kapə seven mine nanmi nar yame kimnor kisigovin kin. Kini mhapəh nhawəhyen nətətao kafan ye nupanairiə mine kwermiriə. Kini taktəkun ai iriə kamhamragh min, masarmaru iriə Yesu Kristo kape newk wan taosen. ⁵⁻⁶Narmamə minə a, iriə kimisəkupən mamhamragh min ye nimhəyen kapəriə. Iriə tuksarə ye nihuvəyen əfrakis, kini iriə nəmə atuətuk minə kape Kughen. Tukhapəh nhavənien ye nəkwai nap ehuə; mərig tukhauə rəmhen kin pris minə kape Kughen mine Yesu Kristo, masarmaru iriə min kape newk wan taosen. Mərig narmamə minə tiksini tukhapəh nhamragh-minien ye nimhəyen kapəriə miseriaji newk wan taosen ror infamien.

Kughen tukror narpinien kimi Setan

⁷Nīpig newk wan taosen rinor infamien, tukrisin min Setan ye kalabus. ⁸In tukrivən ye tanīmtanə mameikuə ye kwənərəus kape Gog mine Magog,^q in e, narmamə ye kantri minə fam ye tanīmtanə. Setan

^p 20:1 Rev 1:18 ^q 20:8 Esik 38:2,9,15

tukrofugin narmamə ye tanimtanə mə tukhauə misofugin misərer matuk tuk narowaginien. Narmamə kafan khapsaah pik misəmhen kin nipakir ye nīkar-kar tahik. ⁹Tuksaiyu rik rik mhavən ye kantri minə fam ye tanimtanə. Misərer misarkurao ikin narmamə kape Kughen minə kasarə ikin. Ikin aikin a taon ehuə e yame Kughen rorkeikei pik.^r Mərig nap kirik risi-faktə ye neai meiwaiyu məkwəru əriə. ¹⁰Məkneikin kirəh Setan yame ravəhsi-pən-vəhsi-pən kimi əriə, karko-pən kin ye nəkwai nap ehuə yame ramapien. Ikin a, kimnarko-pən ta kin nar miragh a kapan kapə seven mine profet eikuə a. Irisir tukrhərig nəmhəyen rerin yeraan mine yenpig.

Nəkirien infamien

¹¹Kini ai yakəm min jea hawən ehuə a, mine Yermamə yame ramkwətə-pən iran. Məkneikin, tokrei tanə mine neai kimiwap tuk nimrin, miravən mirarkək.

¹²Kini ai yakəm narmamə yamə mine kwənhamhə ta, nəmehuə minə mine narmamə apnapig minə. Iriə kasərer kupən ye jea kape King. Məkneikin kəvi nəkwəkwə minə tiksın. Kini kəvi min nəkwəkwə kirik, in e Nəkwəkwə kape Nīmraghien. Tukəm nəkirien kape narmamə yamə mine kwənhamhə ta ye nəkwəkwə a. Kaməkir əmhen əriə kirikianə kirikianə tuk nar yame kimisor. ¹³Tahik rameighan-pən kin narmamə yamə mine kimisəmnim aikin, mine kwənmhaan kape nīmhəyen rameighan-pən kin narmamə yame kwənim ta əriə aikin. Kəkir narmamə kirikianə kirikianə tuk nar yame kimisor. ¹⁴Məkneikin karko-pən kin nar mir e Nīmhəyen mine Kwənmhaan kape Nīmhəyen^s ye nap ehuə. Nəkwai nap ehuə e, in nīmhəyen yame ror kiraru kin. ¹⁵Narmamə yamə mine kipəh nəmien nhagriə ye Nəkwəkwə kape Nīmraghien, tukarko-pən kin əriə ye nəkwai nap ehuə a.

Jerusalem vi

21 ¹Kini ai yakəm neai vi mine tokrei tanə vi meinai neai akwas mine tokrei tanə akwas kwərarkək. Kini tahik ruirkək min.

²Kini yakəm taon imorhakə kape Kughen, in e Jerusalem Vi, ramsi-pən tuk Kughen ye rao ye neai, meiwaiyu-pə. Kimnor-pən marə-marə kafan rəmhen kin piroavin yame kamor-pən kafan marə-marə kimin mə tukarkurək kapəriu. ³Kini ai yakərig riki yermamə kirik rokrən apomh misi-pən tuk jea kape king mamni mimə, “!Səmrū! Taktəkun ai, Kughen rinor rukwanu kafan yerki narmamə. In tukrarə iriə miriə. Kini iriə tukhauə kafan narmamə minə. Kughen In atuatur tukrarə iriə min. In

^r 20:9 Taon a, in Jerusalem. ^s 20:14 Əmrū yermamə mir e Nīmhəyen mine Kwənmhaan kape Nīmhəyen ye Rev 6:8 mine 1:18.

kapəriä Kughen. ⁴In tukrirai ta nehe nimririä fam. Nimhøyen rirkäk aikin a; mine nasäkien tuk nimhøyen. Nar kupən minə e, iriä kwənharkäk ta, tukhapəh nhauə-minien.”

⁵Kini King yame ramkwətə-pən ye jea kafan rini mimə, “Yakukreikin narimnar fam khauə mhavi min.” Kini mimə, “Rai-pən fam narimnar minə e ye nəkwəkwə, meinai narmamə kharkun nhaniyen nəfrakisien ye nəgkiarien minə e, mishatətə irəriä.” ⁶Kini marə, mini-pə min tuk yo mimə, “Taktəkun ai, rinor infamien. Yo e nuknen mine nəukrəukrin. Yo nirikakunien, mine nərkinien. Yo, jakvəhsi-pən nu kimi narmamə yamə mine kasəkwəkwə. Tukhanim, mhapəh nhawəhyen nimrin. In e nimri nu yame rukwar mamār-hərhav mivəhsi-ərhav Nimraghien Rerin.” ⁷Jakvəhsi-pən nihuvəyen minə e kimi narmamə yamə mine kasapita ye narowaginin minə e. Yo jakaməkeiki mamor rəmhen kin kapəriä Kughen, iriä kafak kwajikovə minə. ⁸Mərig narmamə yamə mine kamhagin kin nhaniyen nhagik, mine yamə mine kasəmkimik, mine yamə mine khapəh nhaniyen nəfrakisien irak, mine yamə mine kashopni əjir, mine yamə mine kasor apnapig nar, mine yamə mine kasor kleva, mine yamə mine kasəhuak kimi kughen eikuə minə, mine nəmeikuə minə, iməriä atuutuk e ye nəkwai nap ehua. Ikin rapien ikin. In e nimhøyen yame ror kiraru kin.”

⁹Kini ai, agelo kupən kirik raməgkiar kimi yo. In kirik ye agelo minə e seven yamə mine kamharəh besin minə seven yamə mine khakwar kin narpinien infamien seven yame Kughen tukror kimi narmamə. In rimauə mini-pə tuk yo mimə, “Yuə-ru, pəh yakhajoun ik kin piraovin kape Kwaji Sipsip, yame tukarkurək iriu min.” ¹⁰Məkneikin nəsaninien kape Nanmin kape Kughen ruə irak, yakəm agelo rikir-ta yo yakravən ye tukwas ehua kirik, tokren apa yerpig əgkəp. Kini in rhajoun yo kin Taon Rhakə kape Kughen e, Jerusalem vi, yame ramsi-pən tuk Kughen ye rao ye neai. ¹¹Taon a raməsiä kin nikhakien kape Kughen. Raməsiä rəmhen kin kapiar huvə kirik e yame rəmtir huvə rəmhen kin glas, kamni kimə ‘jaspa.’ ¹²Kəupə kafan rəpomh yerpig markurao ye taon. Kwəruə kafan twelef. Agelo twelef kasərer tuk kwəruə minə. Kirai-pən nhag kwənərəus minə kape kwajikovə twelef kape Isrel ye kwəruə minə a. ¹³Kirai-pən nhag kisisər ye nikarin fiak ikin, kisisər ye nikarin pirə ikin, kisisər ye nikarin prah ikin, kisisər ye nikarin pihui ikin. ¹⁴Kəupə kape taon e ramərer haktə ye kapiar twelef. Kini kirai-pən nhag aposol twelef kape Kwaji Sipsip ye kapiar minə a.

¹⁵Kini agelo yame raməgkiar kimi yo mavəh nar kirik kimnor kin gol tuk nivəhyen mak ye nehuəyen kape taon a, mine kwəruə minə, mine kəupə kafan. ¹⁶Taon a, kona iran kuas. Nehuəyen kape nikarin minə fam

¹ 21:6 Aes 55:1-2; Jon 4:10; 6:35; 7:37-39

kisəm nəmhen. Taon a rəpomh, agelo a rīvəh neihuəyen kape nikarīn minə fam mine napomhien kafan məm mə iriə m-fam rəmhen kin tu taosen tu hundred twenti kilometa.”¹⁷ Kəupə kape taon a rikimkim rəmhen kin sikisti faef meta.” Agelo a ravəh napomhien kape taon rəmhen kin narmamə kamhavəh mak ye napomhien kape narimnar.¹⁸ Kəupə kimivhirəkin əmə kin kapier huvə e jaspā. Kini kimivhirəkin taon a kin gol in əmə in əmə. Gol e rhuvə, maməsiə rəmhen kin glas.¹⁹ Kimnor huvə nuknei kəupə a kin kapier huvə pisin pisin, iriə twelef. Kərəhu-pən jaspā ye kapier yame rəkupən. Kərəhu-pən safaea ye kapier yame ror kiraru kin. Kərəhu-pən agat ye kapier yame ror kisīsər kin. Kərəhu-pən emeral ye kapier yame ror kuas kin.²⁰ Kərəhu-pən onikis ye kapier yame ror kirkirip kin. Kərəhu-pən kanilian ye kapier yame ror sikis kin. Kərəhu-pən yalakwoj ye kapier yame ror seven kin. Kərəhu-pən malakaet ye kapier yame ror eit kin. Kərəhu-pən topas ye kapier yame ror naen kin. Kərəhu-pən kalsedoni ye kapier yame ror ten kin. Kərəhu-pən takwoes ye kapier yame ror leven kin. Kərəhu-pən ametis ye kapier yame ror twelef kin.²¹ Kwəruə twelef a, kimnor kin perel ehua twelef. Iriə fam a, kimnor kin perel ehua kirikianə əmə. Kini swatuk ehua ye nəkwai taon a kimnor fam əmə kin gol, rəmtir huvə rəmhen kin glas.

²² Ikin a, yakpəh nəmien niməhuak kirik, meinai Kughen əmə, yame Nagheen Rehuə Pīk Ēgkap, mine Kwaji Sipsip, iriū pisin əmə a niməhuak.²³ Kini taon a rapəh nətəgtəyen ye mirh mine makuə, meinai nikhakien kape Kughen raməsiə fam aikin, kini Kwaji Sipsip in laet kafan.”²⁴ Kini narmamə ye kantri minə fam tuksəriwək ye nikhakien kafan. Kini namehuə minə kape tanimtanə tukhapik nautə huvə kapəriə mhavən misətu-pən aikin a.²⁵ Kipəh nətapigien kin kwəruə minə nipig kirik, meinai nipigien rirkək aikin a.²⁶ Narmamə ye kantri pisin pisin minə ye tanimtanə tukhapik nautə huvə minə kapəriə mhaue misərəhu-pən aikin a.²⁷ Mərig narimnar yamə mine kasəmkimik ye nimri Kughen, mine narmamə yamə mine kasor nar yame ror naurisien, mine nəmə eikuə minə, iriə e to khapəh nisauru-pənien ye taon a. Narmamə əmə yamə mine kimirai-pən ta nhagriə ye Nəkwəkwə kape Nimraghien yame Kwaji Sipsip ramrəh, iriə əmə e kharkun nisauru-pənien aikin.

Nu miragh

22 ¹ Agelo rimnhajoun ta taon vi kimi yo, kini mamhajoun min nu miragh kin yo yame ramaiyu. Rəmtir rəmtir rəmhen kin glas.

^u 21:16 Gris ramni mə neihuəyen kafan 12,000 stadia. Tukmə ror namba e 12,000

nipran ramni mə rəpomh rəpomh rəpomh. ^v 21:17 Gris ramni mə rikimkim rəmhen kin 144 kubit. Tukmə ror namba 144 nipran ramni mə kəupə a riskai riskai riskai.

^w 21:23 Aes 60:19

Mamsi-pən tuk jea kape Kughen mine Kwaji Sipsip. ²Mamaiyu mamvən ye kwerkwən ye swatuk ehuə ye taon a. Kini nai yame ravəhsi-pən nimraghien kimi narmamə ramərer ye nīkar nu mir. Ye newk kirikianə, rakuə m-twelef - ye makuə minə fam. Kini narmamə ye kantri minə fam kasor nīmarin tuk nor-huvəyen nəmħəyen. ³Kini Kughen to ripəh min norien narpinien.^x Kughen mine Kwaji Sipsip kaokwətə ye jea kape King mawarmaru aikin a. Kini kafan yorwok minə kasəhuak kimin. ⁴Tuksəm nimrin.^y Kini kirai-pən nhagin ye nupanairiə. ⁵Nīpigien tukrirkək. To khapəh nisətəgtəyen ye mirh mine laet, meinai Kughen raməsia-pen əriə. Tuksarmaru kape rerin, infamien rirkək.

⁶Kini agelo rini-pə tuk yo mīmə, “Nəgkiarien e, kirkun nətəgtəyen iran, kimə in nəfrakisien. Kughen e yame rimini-ta kupən kimi kafan profet minə narimnar yamə mine tukripiuə, rher-pə kin kafan agelo mə tukrhajoun kafan yorwok minə kin narimnar yamə mine pəh nien mə tuktu, tukasəkeikei mħauə.”

Yesu tukripiuə

⁷Kini ai Yesu rini mīmə, “!Sarha! Pəh nien mə tuktu yakrerig-pre min. Narmamə yamə mine kamharaptərəkīn nəgkiarien yame Kughen rimini-ərhav kupən ye nəkwəkwə e, iriə tuksarə ye nīhuvəyen əfrakis.”

⁸Yo Jon, yīmnəm narimnar minə e kin nīmrik kini mərig. Kini nīpig yīmnərig məm, yakənimkur ye niħu agelo yame rimikir yo mivən mħajoun narimnar minə e kin yo mə jakəhuak kimin. ⁹Mərig rarar mini-pə tuk yo mīmə, “Apəh. Kitawə yorwok minə mine piam minə mine profet kupən minə, mine narmamə m-fam yamə mine kamharaptərəkīn nəgkiarien ye nəkwəkwə e. Əhuak əmə kimi Kughen.”^z ¹⁰Kini mini-pə tuk yo mīmə, “Takpəh nīvitərəkīn-timtim-ien nəkwəkwə e, meinai nəgkiarien yame ramni-ərhav, pəh nien mə tuktu, ritərhav-pə. ¹¹Narmamə yamə mine kasor nahasien, pəh iriə tukasor əmə nahasien mamharpin. Narmamə yamə mine kapəriə nətərigien rəmkimik, pəh nətərigien kapəriə tukraməmkimik əmə mamripin. Mərig narmamə yamə mine kasor nar atuatur, pəh iriə tukasor əmə nar atuatur mamharpin. Narmamə yamə minə khahuvə pik, pəh tukamhahuvə əmə mamharpin.”

¹²Kini Yesu rarar mini mīmə, “!Sarha! Pəh nien mə tuktu, yakrerig-pre min. Yakvəh nərokien mivəhsi-pən marpin norien minə kin yamə mine narmamə kimisor. ¹³Yo e leta ‘a’ mine ‘zed.’ Yo nīrikakunien mine nərhkinien. Yo nuknen mine nəukrəukrin. ¹⁴Narmamə yamə mine kasaikwas ye neipən kapəriə mə tukrhawən, iriə tuksarə ye nīhuvəyen əfrakis, meinai jakeighaan kin əriə mə tuksən kwənkwai nai yame

^x 22:3 Ye Jen 3:14-19, Kughen rini hah narmamə, miwəhsi-pən narpinien kimi əriə; mərig ikin e ramrəh-si ta narpinien a. ^y 22:4 Mat 5:8; 2 Kor 4:6 ^z 22:9 Əmru Rev. 19:10.

ravəhsi-pən nımraghien kimi narmamə, mħavən, misauru-pən ye kwəruə minə kape taon e. ¹⁵Mərig narmamə minə tiksın tukhapəh nisauru-pənien ye taon a. In e narmamə yamə mine kisəmkimik mine yamə mine kasor kleva masəmtah, mine yamə mine kasor apnapig nar, mine yamə mine kasəhuak kimi kughen eikuə minə, mine yamə mine kashopni əjir, mine yamə mine kasorkeikei mə tukseikuə. ¹⁶Yo e Yesu, yimnher-pre kin kafak agelo mə tukrini-ərhav narimnar minə e kimi nıməhuak minə. Yo e, nuknei King Daved, mine kwənərəus min kafan. Yo e yakəmhen kin kəmhou e fetukai yame raməsia huvə.”

¹⁷Nanmin kape Kughen, iriu piraovin kape Kwaji Sipsip kirəni mirəmə, “!Hauə!” Kini pəh narmamə yamə mine kasərig nəgkiarien e khamə, “!Hauə!” Tukmə yermamə rəkwəkwə, pəh ruə. Tukmə yermamə rorkeikei, pəh ruə minim Nu Miragh mipəh nivəhyen nımrin.^a

¹⁸Yo Jon, yakamor kwirig kimi narmamə minə fam yamə mine kasərig nəgkiarien yame raməmir ye nəkwəkwə e mimə tukmə yermamə kirik raməsik əpnis nəgkiarien ye nəgkiarien yame nəkwəkwə e ramni-ərhav, Kughen tukrəsik əpnis nahasien yamə mine nəkwəkwə e raməvsao kin ye narəyen kafan. ¹⁹Kini tukmə yermamə kirik rivəhsi-ta nəgkiarien tiksın ye nəgkiarien yame nəkwəkwə e ramni-ərhav, Kughen tukrivəhsi-ta nihuvəyen mir yamə mir nəkwəkwə e raməvsao kin ye narəyen kafan. Iriu e: kwənkwaı nai yame ravəhsi-pən nımraghien kimi narmamə, mine kwənmhaan kafan ye taon rhakə kape Kughen.

²⁰Kwən e yame ruini-ərhav narimnar minə e mimə, “Nəfrah. Pəh nien mə tuk tu yakrerig-pre min.”

!Amen! !Yuə-ra Yesu Yermaru!

²¹Pəh Kughen tukrautə-pə kin nihuvəyen kape Yesu Yermaru kimi narmamə kafan minə.

Amen.

^a 22:17 Aes 55:1; Jon 7:37